

*Gion Nándor novellái a Kortársban és a
Forrásban*

Fényjelek nélkül

Az első emberrablást még simán lerendeztem, bár az efféle bűnügyek kezelésében teljesen kezdő és járatlan vagyok, talán ezért is sikerült olyan jól a dolog, na meg azért, mert valamivel dicsekedni akartam Doncse Szotirovszki macedón költő előtt, pontosabban az egykori költő előtt, mert ő ma már teljesen elhanyagolja az irodalmat, elmondása szerint gusztustalan sötétbarna, majdnem fekete rozskenyereket, parajjal dúsított pogácsákat és áztatott csalánnal töltött réteseket süt és árúsít Bécsben, nem biztos, hogy a péksütemények összetételét tényszerűen közlöm, mert a pékszakmában is járatlan vagyok, meg aztán Doncse eléggé idegesen hablatyolt üzleti pályafutásáról, az viszont kétségtelen tény, hogy a művelt Nyugaton szerencsésen ötvözte balkáni tésztakelesztő és megfelelően hőerős szakértelmét a civilizált világ íztelen és szagtalan igényeivel, vagyis a mostan éppen divatos ehetetlen ételek hívei tömegesen vásárolják emez elborzasztó termékeket, ami azt jelenti, hogy az egykori költő sikeres nyugati üzletember lett, sok pénzt keres, csak hogy a közhiedelemmel ellentétben a gazdagoknak is megvannak a maguk súlyos gondjai. Ez abból is látszik, hogy hozzám irodalmárként tért be. Még az első emberrabláskor. Gyomrára szorította a kezét, és hadaró beszéddel emlékeztetett rá, hogy valamikor találkoztunk egy PEN-kongresszuson, ott szépen összebarátkoztunk, megpróbáltunk udvarolni két hervatag francia íróknak, mellesleg sikertelenül, mivel csak törtük a francia nyelvet, de a művészet és az irodalom örök, a barátság megmarad, és neki irodalmi segítségre volt szüksége, a nevemet és a címemet pedig megtalálta a budapesti telefonkönyvben. Remélte, hogy emlékszem még a gyönyörű tóparti estékre Macedóniában, amikor a francia íróknak próbáltunk elrecsegtetni néhány bűbajos mondatot. Persze hogy emlékeztem ifjúkori ügyetlenkedéseinkre, de hát a régi emlékek mindig megszépülnek, még ha búsalkodásokkal járnak is, biztosítottam egykori költő barátomat, hogy én ugyan sokkal többre becsülöm a szépprózát a verseknél, de a barátságot szent dolognak tartom,

tulajdonképpen a pékeket is kedvelem, igaz, a csalánnal és lapulevél-kivonattal dúsított rétesekből nem kérek, segíteni azonban mindenkor hajlandó vagyok költőknek és pékeknek egyaránt. Doncse ekkor elmondta, hogy ismét búslakodik, ez időnként módos emberekkel is előfordul, és ezúttal súlyosabbak a gondjai, mint a francia írók esetében. Tudniillik elrabolták az édesapját. Azután kissé szaggatottan előadta az eseményt. Azért szaggatottan, mert az idegességtől állandó hascsikarás gyötörte, folyton a vécére szaladgált, közben felmérte szerény lakásom állapotát, és fájdalmas panaszaival együtt azt is konstataálta, hogy az általam oly nagyra becsült széppróza igen kornyadozó műfaj lehet, legalábbis magyar nyelvterületen, egykori handabandázásaim meg a kiadott könyveim sokszínűsége alapján arra számított, hogy egy kényelmes kertés ház szobáiban találkozhat velem, fürdőmedencét is elképzelt a kertben, ő történetesen rendelkezik ilyesmivel, ehelyett egy füstös falú, másfél szobás lakásban bukkant rám, és hasmenéses izgalmi levezetése közben néhány megrepedt csempét is észlelt a fürdőszobában, és arra gondolt, hogy talán nem igazi tekintélyhez, vagyis rossz helyre fordult segítségért, de mégis elmondta búbánatát. A történet arról szólt, hogy szegény édesapja, aki becsületes dohánytermesztő Macedónia délkeleti részén, de emellett egy falusi pékséget is üzemeltet, vonatra ült, hogy meglátogassa Bécsben a sokáig a költészetben tévelygő, azután mégis gazdagra dagadt fiát. A vonaton természetesen unatkoznak az utasok, így hát beszélgetnek egymással, az öreg Szotirovszki eredendően is hajlamos a fecsegésre, az idő múlásával ez egyre inkább kiütközik, vagyis a vonaton szerteszét elharsogta, hogy a fia sikeres üzletember Nyugaton, a hetvenkedésnek az lett a következménye, hogy Budapesten a Keleti pályaudvaron két rossz arcú balkáni fickó lerángatta a vonatról, bezárták egy lakásba, és sikeres fiától váltságdíjat követeltek érte, ötezer német márkát. Doncse Szotirovszki halálra rémült, hozta az ötezer márkát Bécsből Budapestre, ahol én voltam az egyetlen ismerőse, én is még tévelygő irodalmi korszakából, de jobb híján hozzám fordult segítségért, az én fürdőszobámba rohangált hasgörcseivel, és lekicsinylően szólt lakásomról és szépírói karrierem anyagi vonatkozásairól.

Sértődékeny ember vagyok, úgy éreztem, hogy önérzetes keménységet kell mutatnom kifelé valami homályos indításból a magyar irodalom tekintélyét is menteni akartam, elkértem az ötezer márkát, íróasztalom fiókjából elővettem egy rugós kést, tudniillik amióta filmet írtam egy késdobálóról, azóta következetesen gyűjtöm a szűrőeszközöket íróasztalom fiókjában – papír és ceruzák helyett

különféle bicskákat és borotvákat tárolok, mintegy bizonyítva a művészet visszahatását a valóságra –, a rugós kést zsebre vágtam, és vállaltam, hogy elintézem az ügyet az emberrablókkal. Nem akarom fölöslegesen szaporítani a szót, az ügyletet hibátlanul lebonyolítottam egy koszos kocsmában a Városliget közelében. Nem vagyok élelmes ember, általában lemaradok a nagy lehetőségekről, néha azonban gyorsabban bekattan az agyam, és ez történt akkor is. Elhanyagolt külsejükről első látásra felmértem, hogy pitiáner bűnözőkkel van dolgunk, kipattintottam a rugós kés fényes pengéjét, és kétezer német márkáért kiváltottam a macedón dohánytermesztő-pékmestert, aki amúgy kinézésre szép termetű, szikár öregember, de amint ez majd a továbbiakban kiderül, az agya sajnos összezsugorodott és meggyengült, ezt én már akkor felmértem, amikor megtartottam magamnak háromezer márkát. Doncse erről nem tudott, a kezdő és még bizonytalankodó emberrablók viszont elismerően szóltak közvetítői ténykedéséről, nem haragudtak rám túlságosan. Végeredményben mindannyian jól jártunk. Két lepusztult szerb nyikhaj napok alatt megkeresett kétezer márkát, én, a Délvidékről átköltözött magyar író egyetlen késpengével szereztem háromezer márkát, durván átszámítva több mint háromezer forintot, sőt az egész eseményt megírtam egy rövid novellában, amit leközölt valamelyik országos napilapunk, és ezért kifizetett bruttó tizenkétezer forintot. Akkor ugyan elméláztam egy kicsit, belegendoltam pályaválasztásom gazdasági célszerűségébe, szerencsére nem vagyok melankolikus alkat, összekaptam magam, írtam egy novellát Margitkáról, az érmeket és egyéb bigyókat árusító boltosról, akinek gázipisztollyal az arcába lőttek, meg Juszufról, a zseniális ékszerészről, akit felrobbantottak Budapest belvárosában. Nagyjából valós történetek ezek, kezdem magam otthon érezni az alvilágban, egyelőre darabonként még bruttó tizenkétezerért, de ki tudja. . . Doncse Szotirovszki is jól járt, épségben visszakapta édesapját, elvitte Bécsbe, megmutatta neki oszlopos villáját a fürdőmedencével, azután repülőgépen visszazállította az öregembert a macedóniai dohányföldekre, lelkére kötötte, hogy többé ne üljön vonatra, családi vonzódás esetén majd inkább ő repül oda, a bolgár-görög-macedón hármashatárra. Ennyit az előzményekről. Mármint a második emberrablás előzményeiről.

Mert mindennek folytatása lett, bekövetkezett ugyanis a második emberrablás. Az idős emberek feledékenyek, egyre büszkébbek lesznek hírneves gyermekeikre, vonzódásuk betegesen felerősödik, az öreg Szotirovszki megint felült a bécsi vonatra, sokkal többet fecsegett, mint első alkalommal, gonosz és immár bejáródott

útitársai megint kiszúrták, lerángatták a szerelvényről Budapesten, és ezúttal már ötvenezer márkát kértek érte. Doncse ezt is elhozta Bécsből, ismét én voltam a támpontja, csak hogy második alkalommal már nem ideges hascsikarással, hanem dühösen tört be szerény lakásomba.

– Ez a vén szenilis majom tönkretesz az érzélgősségével! – üvöltötte. – Hiába magyaráztam neki, hogy maradjon a fenekén, ott, a kopár hegyek között, ő vonatra ült, dicsekszik gazdasági sikereimmel, elraboltatja magát, most aztán fizethetek érte ebben a tranzit országban, amelynek a nyelvét lehetetlen megérteni, ezért ismét hozzád fordulok, segítsél rajtam az irodalom jegyében, te mégiscsak karatytyolsz a bűnözők összekötő nyelvén, én pedig nem felejttem el a szívességet.

Megpróbáltam lecsillapítani, ezért szemrehányóan így válaszoltam:

– Én sohasem mertem és sohasem fogok ilyen alpári hangon beszélni az édesapámról. A tisztos polgári élethez hozzátartozik a szülők megbecsülése.

Doncse egy kissé elszégyellte magát, ezt azonban igyekezett palástolni, alaposan körülnézett a lakásban, és gunyoros hangvételre váltott.

– Ez lenne a tisztos polgári életforma? Egy hosszú, túlsúfolt és eléggé rendetlen könyvespolcot látok, egy rozoga íróasztalt, egy másfél szobás lakás barnára füstölt falait. Túl sokat dohányzol.

– Egyszer majd leszokom a dohányzásról – mondtam, de éreztem, hogy szavaim nem hangzanak meggyőzően, kénytelen voltam tovább fogadkozni. – A könyveket elrendezem a jövő héten, a falakat pedig három hónapon belül hófehérre festetem, egészséges, friss festésszag lesz az egész szobában.

– Most viszont émelyítő bagószag van mindenütt.

– De mindenkivel barátságban élek. A barátaim időnként felhívnak telefonon, szomszédaim visszaköszönnek, tudomásul veszik, hogy napközben és éjszakánként írogatok, senkit sem zavarok meg nyugalomban, legkedvesebb szomszédasszonyom a minap frissen sült lekváros fánkot hozott ebédidőben, a szemközti házból meg egy fiatalasszony diós palacsintával kínált meg két héttel ezelőtt. Le fogadom, hogy Bécsben veled ilyesmi nem történt meg.

– Nem is történhet. Vaskerítéssel vettem körül a házamat. Nem állíthatnak be hozzám a szomszédasszonyok egy tányér fánkkal vagy palacsintával.

– Ezért ilyen szerencsétlenek a gazdagok – morfondíroztam kicsit ironikusan és kicsit irigyen. – Bezárkóznak szépséges házukba, nem érzik meg az emberi közelség melegét, még az édesapjukat is távol tartják maguktól, sőt gyaláz-

kodóan beszélnek róla.

Doncse Szotirovskiban még megszorult valami az egykori lírai költőből, nem titkolta tovább szégyenkezését, csöndesebbre fogta a hangját.

– Szeretem és tisztelem az apámat. Elismerem, dühös vagyok rá, amiért ismét vonatra ült, de természetesen elhoztam az ötvenezer márkát. Megkérlek, hogy ismételten te bonyolítsd le az ügyletet. Első alkalommal nagyon bátran viselkedtél. Az emberrablók egyébként ugyanazok.

– Az a két lepusztult szerb tróger?

– Igen. Ők hívtak fel telefonon, de ezúttal sokkal pimaszabb modorban beszéltek, mint a múltkor, és jóval több pénzt kérnek. Hamarosan jelentkezni fognak nálad.

– Nálam?

– A te telefonszámodat és címedet adtam meg nekik.

– Nagyon kedves vagy. Figyelmeztetlek, hogy ebben a szép világvárosban járkaál még néhány érdekes egyéniség, akik szabad idejükben gránátokat dobálnak, rakétákat röpítenek, esetleg csak fejbe lőnek embereket. Ha véletlenül találkoznál velük, a ti körötökben ez előfordulhat, megkérlek, hogy nekik is add meg a címemet, a fényképemet is mellékelhetnéd. Magad is jól tudod, hogy az írói munka meglehetősen unalmas és egyhangú. Hiányoznak az életemből a fejem körül röp-ködő golyók és az íróasztalom alatt heverő kibiztosított kézigránátok.

– Te... te mégis itthon vagy – makogta Doncse. – Igaz, hogy te is a határon túlról jöttél, de jól beszéled az anyanyelvedet... .

– A délszláv martalócokkal nélkülem is tudsz értekezni.

Doncse ekkor bevallotta, hogy mitől fél tulajdonképpen.

– Burkoltan megfenyegettek, hogy engem is elrabolhatnak, és ez már sokkal több pénzembe kerülne. Ezért titokban tartom budapesti lakhelyemet, de meghagyom nálad a telefonszámot, amin megtalálhatsz.

Elővett egy díszes névjegykártyát, a hátuljára ráfirkantott egy telefonszámot.

– És mi lesz, ha engem rabolnak el? – kérdeztem a telefonszámot nézegetve.

– Téged miért rabolnának el?

– Mert ez a szakmájuk.

Doncse Szotirovskzi megint körülnézett füstös lakásomban.

– Mennyit kérhetnének érted?

– Akármennyit!

– Ki fizetné meg ezt az akármennyit?

Elgondolkoztam, és most én szégyenkeztem egy kicsit, aztán röviden és őszintén bevallottam:

– Senki.

– Hát erről van szó – mondta Doncse fitymálkodva. – Egy prózaíró a kutyának sem kell. Tehát nem fenyeget semmiféle veszély.

Hosszút sóhajtottam, megadtam magam, de korántsem voltam annyira elkedvetlenedve, mint ahogyan mutattam, közben saját üzleti érdekeimet is latolgattam.

– Add ide a pénzt, és tűnj el innen, még mielőtt elrabolnának.

Elővett a táskájából egy vaskos borítékot, az íróasztalra dobta.

– Kérlek, intézd el minél gyorsabban a dolgot. Nem szeretném, ha baja esne az öregemnek.

– Maradj a telefon mellett – mondtam. – Majd értesítelek.

– A telefont itt hordom a zsebemben. Bármikor elérhetsz.

Doncse ezután gyorsan eltávozott. Bezártam mögötte az ajtót, az ablakból figyeltem, ahogy beül egy igen hosszú és fényesre glancolt autóba, és kigördül az utcából. Felbontottam a borítékot, megszámláltam a pénzt. Megvolt az ötvenezer márka, ezres címletekben. Egy ideig elrévedeztem a bankjegyek fölött, régen tartottam ilyen sok pénzt a kezemben, sőt, ha jobban belegondolok, még sohasem volt egyszerre ennyi pénzem. Túl sokáig nem tűnődhettem sanyarú sorsomon és szűkös anyagi helyzetemen, mert kisvártatva bejött a jelzett telefonhívás.

Szerb nyelven szólt hozzám egy férfihang, udvariasan bemutatkozott, azt mondta, hogy őt Miladinnak hívják. Megkértem, hogy árulja el a családi nevét is.

– Ennek nincs semmi jelentősége – mondta. – Már találkoztunk egyszer. Abban a kocsmában a Városligettel szemben. Emlékszik rá?

– Hogyne emlékeznék. Búzös és gyűrött voltál.

– Azóta megfürödtem, és kivasaltam a ruhámat. Megvan még a rugós kése?

– Természetesen. Időközben egy pisztolyt is szereztem mellé. – Én békés szándékkal jövök. Nincs nálam fegyver.

– Magam is békés természetű ember vagyok. De mindig gondosan felkészülök a kellemetlen találkozásokra.

Rövid csönd következett, majd a Miladin néven bemutatkozott férfiú azt mondta:

– Innen a közelből telefonálok. Öt perc múlva magánál vagyok.

Megszakadt a vonal, és én gyorsan cselekedtem. Végignéztem a könyvespolcon, a legunalmasabb könyveket kerestem, aztán a márkákkal teli borítékot a különféle művészeti irányzatokról szóló tanulmánykötetek mögé dobtam, ezek a könyvek a legporosabbak, senki sem nyúlt hozzájuk évek óta, és senki sem sejtene, hogy sok pénz van mögöttük. Az íróasztalomon különféle tárgyak hevertek rendetlen szétszórtságban, golyóstollak, szemüvegtokok, egy csiszolt üveg-gömbbe ágyazott iránytű meg egy asztali öngyújtó, ezeket egymás mellé toltam, és az egészet letakartam az aznapi újsággal, amit kora reggel vettem, de még nem olvastam át, pedig ekkor már alkonyodott, napilapjaink azonban késő éjszaka is éppen olyan frissek és érdekesítőek, mint hajnalban, és most nagyon hasznosnak bizonyult, fenyegetően dudorodott az íróeszközök és az iránytű fölött, félhomályban bárki feltételezhette, hogy valamilyen fegyvernek látszó tárgyat takar, ezért csak a legtávolabbi sarokban porosodó állólámpát gyújtottam meg, biztonság kedvéért mégis magamhoz vettem a rugós kést, és elhatároztam, hogy a jó ügy érdekében maximálisan igyekszem bátornak és elszántnak mutatkozni.

Mire idáig jutottam, csöngettek.

Az ajtó előtt Miladin állt. Ha az utcán találkozom vele, biztosan nem ismerem meg. Első beszélgetésünkkor toprongyos, borostás és ideges volt, most viszont simára borotváltan, magabiztos mosollyal állt előttem fehér ingben, és ahogyan elnéztem, olyan drága és vadonatúj öltönyben, amilyenre nekem talán sohasem telik, nyakkendője is hibátlanul volt megkötve, amit én sohasem tanultam meg, mármint azt, hogy a nyakkendőt tisztességesen összehurkoljam.

Beengedtem az előszobába, ámulva körbejártam, mint egy próbababát az áruházakban, és elismerően megjegyeztem:

– Felfutottál a szakmában. Adsz a külsőségekre is. Egészen európai, civilizált bőrbe bújtál.

– Menő szakmát választottam – mondta szerényen, mégis némi büszkeséggel.

– Isten hozott Európában – mondtam, és beinvitáltam a hangulatvilágításos poros szobába.

Majdnem úgy nézett körül, mint Doncse, vagyis enyhe csalódással és sajnálkozással, és majdnem ugyanolyan modorban beszélt.

– A sok könyv még nem jelenti Európát. Ahhoz nagy lakás, szép kocsi kell,

meg persze szép ruhák. Azt hiszem, én előbb eljutok az igazi Európába, mint maga a töméntelen könyveivel.

– Nem ajánlom, hogy leszöld a könyveket – förmedtem rá – Némelyiket én írtam, és mára elegendem van a jól öltözött svihákok lekicsinylő magatartásából.

– Szakmát kellene változtatnia – javasolta. – A múltkor egészen ügyesen mozgott jövedelmezőbb utakon is.

– Ezúttal is ügyes leszek – ígértem.

Helyet mutattam neki az egyik fotelben, én az íróasztalhoz ültem, egyértelmű mozdulattal megigazítottam az újságot. Miladin gyanakodva figyelt.

– Az újság alatt tartja a pisztolyt?

– Lehet – mondtam hanyag fölényességgel, a rossz amerikai bűnügyi filmekben is így szokták mímelni a bátorságot.

– Én tisztán jöttem ide – biztosított Miladin. – Nincs nálam fegyver, és indulás előtt megfürödtem. Rendszeresen tisztálkodom, naponta legalább kétszer lezuhanyozok.

– Erre mindenképpen szükség van. Piszkos munkát végzel.

– Pénzes munkát. Pénz nélkül nem lehet a kultúrába és a civilizációba menni.

– Szerencsétlen öregembereket rángatsz le a vonatról – mondtam megrovoán. – Aztán bizonyára sötét, dohos pincébe zárod őket, hogy elegáns öltönyöket és fehér ingeket vásárolhass magadnak. Mélységesen elítélem az ilyen viselkedést.

– Tiltakozom az efféle feltételezések ellen – mondta némi műfelháborodással Miladin. – Mi nagyon kulturált módon intézzük üzleti ügyeinket. Az öreg Szotirovszkinak a haja szála sem görbült meg, tágas, világos lakásban lakik velünk együtt, kicsit megzápult már az agya szegénynek, talán ezért boldog igazából, tulajdonképpen azt sem tudja, hogy elrabolták, meg van győződve, hogy a fia barátai vagyunk, akik vendégül látják néhány napra, határozottan megkedvelt bennünket.

Ideje volt rátérni az alkudozásra.

– Doncse mérhetetlenül dühös az apjára – mondtam. – Komolyan fontolgatja, hogy nem fizet érte egy vasat sem. Vendégeskedjen továbbra is nálatok.

Miladinnak elkomorult simára borotvált kedélyes arca, továbbra is nyugodtan, de már fenyegetően beszélt.

– Ez esetben az öreg dohánytermesztő fájdalmasan rádöbbenne, hogy nem vagyunk a fia barátai, és ő tulajdonképpen nem a vendégünk.

– Ötvenezer márka rengeteg pénz – mondtam.

– A mi munkánk elég sok kiadással jár. Meg a rendszeres tisztálkodás is pénzbe kerül.

– Igyekezettek racionálisabban gazdálkodni. Imitt-amott biztosan csökkenteni lehet a költségeket. Manapság mindenki ezt csinálja ebben az országban.

– Mennyire kellene csökkenteni a költségeinket?

Nem akartam elkapkodva válaszolni, cigarettára gyújtottam, a füstöt a gonosz emberrabló felé fújtam, de ő meg se rezzent.

– Harmincezer talán ki tudnék préselni Doncséból – mondtam töprengve.

Miladin gúnyosan megkérdezte:

– És maga ebből mennyit akar leszakítani?

– Ötezret. Igazán nem sok.

– Ennyi munkáért?

– Én is szeretek tisztálkodni. Meg ezt a lakást ki kellene festetni. Az is pénzbe kerül.

Méregettük egymást a hangulatvilágításban, én ismét az újságot igazgattam, Miladin az állát simogatta, hajlott az alkudozásra, kisvártatva azt mondta:

– Harmincötezer. Harminc nekünk, öt magának.

Úgy tettem, mintha hosszasan tépelődnék az ajánlaton, ráncoltam a homlokomat, és közben arra gondoltam, hogy a közhelyek a legtöbb esetben igaznak bizonyulnak. Ezúttal az, hogy az étellel bátran kell szembenézni, vagy hogy a bátorság előbb-utóbb elnyeri méltó jutalmát.

– Megteszek minden tőlem telhetőt – mondtam biztatóan.

Miladin ezek után visszaváltott kedélyes modorához.

– Rátérhetünk a gyakorlati részletekre – javasolta.

És amint az lenni szokott, ekkor bejött egy másik közhely igazsága is, ami nagyjából úgy fogalmazható meg, hogy ha egy üzlet jól indul, az jól is folytatódik. Csengett a telefonom, Juan Batistuta filmproducer jelentkezett, a hangjából ítélve kissé beszivattyúzva, és szokásához híven a legváratlanabb időpontban. Juan Batistutát eredetileg Bátkai Jánosnak hívták, valahol Szolnok környékén született, mérhetetlenül büszke kun vagy jász származására, ötvenhatban ifjú gimnazistaként elpucolt a Nagykunsgból, eljutott Spanyolországba, ott egy ideig tétován

kóválygott a Pireneusok lejtőin, azután rájött, hogy ő a színészethez vonzódik igazából, megtanulta a spanyol nyelvet meg a színjátszást, a filmesekhez sodródott, eljátszott néhány kisebb szerepet Juan Batistuta néven, ez elegendő volt ahhoz, hogy gazdagon megnősüljön, egy Aranta Martinez nevű szép spanyol lányt vett feleségül, aki már akkor sikeres kozmetikai boltot vezetett, és talán női kalapokat is tervezett és árusított, szóval jól menő női vonalon tevékenykedett, és az üzlet egyre jövedelmezőbb lett, olyannyira, hogy Bátкаи János Juan Batistutaként filmgyártó céget vagy stúdiót alapíthatott, állítólag csinált néhány csókos-könnyes filmet, némelyik ugyancsak állítólag gazdaságosan futott Spanyolországban és Latin-Amerikában, én egyet sem láttam belőlük, meggyőződésem, hogy a szilárd pénzügyi alap továbbra is a kozmetika, a női bokrétás kalap, esetleg a selyemkendő, valamiféle tekintélyt azonban mégis szerzett magának Juan Batistuta a szórakoztatóipar cseppfolyós világában, mert kapcsolatai révén évekkal ezelőtt az én egyik regényemből készült magyar filmre is szerzett külföldi pénzeket. Innen az ismeretségünk. A film ugyan nem jutott el spanyol nyelvterületre, de valamilyen jelentéktelen mediterráni fesztiválon díjat nyert, amire mindketten büszkék voltunk, összebarátkoztunk, a feleségével is megismerkedtem, Bátкаи János tolmácsolásával eltársalogtam vele, mondhatom, hogy még megasszonyosodott korában is vonzó jelenség, Juan Batistuta pedig ettől kezdve időnként felhívott telefonon Madridból, Londonból vagy Caracasból, attól függően, hogy az Aranta-féle kozmetikumok és selyemkendők merre hódítottak, az időeltolódások és az én pihenési szokásaim miatt legtöbbször rosszkor telefonált, legédesebb álmaimból vert fel, de nem haragudhattam rá, mert az első mondata mindig az volt, hogy éppen az egyik könyvemet olvassa borozgatás közben, úgy ítélte meg, hogy remekmű van a kezében, amiből nagyszerű filmet tudna készíteni, ezt majd megbeszéljük, aztán az egészből nem lett semmi, ellenben jól kibeszélgettük magunkat. Szerintem unatkozott ilyenkor, fellapozta telefonjegyzékét, ha éppen én kerültem sorra, ködös terveivel elrontotta a napomat vagy az éjszakámat.

Most azonban véletlenül jókor hívott, és Budapestről. Egy előkelő szálloda bárjából telefonált a Duna pesti oldaláról, a szálloda nevét nem írom le, mint ahogyan nem írtam le annak a kocsmának a nevét sem, ahol az első emberrabláskor talákoztam Miladinnal, senkinek sem csinállok ingyenreklámot, persze egészen másképpen viszonyulnék a dologhoz, ha megfizetnének érte. . . Szóval Juan Batistuta szinte pontosan a végszóra csörgetett rám, és az örömteli üdvözlések, vala-

mint a bevezető kölcsönös szellemeskedések után a következőt javasolta:

– Találkozzunk holnap este ebben a bárban. A pincérek itt udvariasak, és a kilátás gyönyörű. Látom az egész budai Várat. Igaz, ráférne valamivel több fény, akárcsak az egész városra, de így is szép. Meg tudnád mondani, hogy e hangulatos településen az illetékesek miért spórolnak konokul a villanyárammal?

– Mert drága.

– A szépségért fizetni kell. Nagyobb fényben jobban látszanának a hosszú combú strichelő lányok, esetleg néhány mutatósabb építmény, és a bűnözők visszavonulnának a világos utcákról. A fényesség hosszú távon kifizetődik.

– Ezt mondják az okosabb közgazdászok is. Sőt, én is megemlítettem már néhányszor, de senki sem hallgat rám.

– Tehát találkozhatunk holnap este?

– Persze. Tekintettel szerény jövedelmemre, eddig még sohasem mertem belépni az Előkelő szállodába, azonban mindig könnybe lábadt a szemem a meghatódottságtól, amikor elmentem előtte.

– Találkozzunk fél kilenckor. A bár az első emeleten van. Engem úgy ismerhetsz meg, hogy hosszú, bilikék színű selyemsál lóg a nyakamban.

– Sál nélkül is megismernélek.

– Aranta legújabb kreációja. Megígértem neki, hogy állandóan a nyakamban lógatom. Tudod... mostanában egy kissé elhidegült a viszonyunk. Megpróbálom kiengesztelni.

– Az Előkelő szállodába már befizetett.

– Ezért hordom a sálat. Az a néember hamarosan utánam jön, hogy ellenőrizzen. Valamiért nem bízik bennem.

– A nők időnként borzalmasan gyanakvóak – mondtam. – Különösen, ha az úgynevezett változó korba kerülnek.

– Aranta is közel került hozzá. De most földrajzi értelemben szerencsére messze van tőlünk, nyugodtan kibeszélgethetjük magunkat. Elolvastam legújabb regényedet. Zseniális! Sikeres filmet csinálok belőle... csak hogy ebben is kevés az erotika. Miért írsz ilyen szemérmesen a nőkről, és miért mellőzöd az egészséges szexualitás ábrázolását?

– Puritán környezetben nevelkedtem. Az én szülővárosomban a lányok vásárnap templomba mentek, és esténként nem stricheltek az utcákon és a tereken. Mellesleg nálunk még ma is csak egyetlen tér van, a Vásár tér, ahol havonta egy-

szer lovakat, öszvéreket, birkákat és mézeskalácsot árusítanak, a két kirakodóvásár között pedig nyughatatlan suhancok alkalmi focimeccseket vívnak leginkább nemzetiségi megoszlás szerint. Ilyen környezetben a gyöngéd szerelmi érzelmek a házak falai közé szorulnak, ami szerintem teljesen helyénvaló. – Majd ezt is megbeszéljük holnap – mondta a telefon másik végéről Juan Batistuta. – Addig mindenesetre gondolkozz a sebesen repülő időről és változó világunkról. Én most átmegyek a kaszinóba, rulettezek egy pár fordulót, minden pesti látogatásom első estéjén ezt teszem, és leginkább nyerek. Arinak erről ne beszélj, mármint a kaszinóról, egyébként is hiába ármánykodnál, én azt fordítok le spanyolra a feleségemnek, amit akarok.

– Nem szoktam elárulni a barátaimat – mondtam sértődötten. – Amennyiben nyernek. Ha esetleg veszítenél a ruletten. . .

– Nyerni fogok – mondta magabiztosan Juan Batistuta.

Így végződött a telefonbeszélgetés, visszaültem az íróasztalhoz, és megkérdeztem Miladintól:

– Értettél valamit a társalgásból?

– Semmit. Alig néhány szót tudok magyarul.

– Vegyél nyelvleckéket. Szükséged lesz rá, ha tekintélyes nevet akarsz szerezni magadnak a szakmában.

– Kivel beszélt?

– Egy nyugati üzletemberrel. Az Előkelő hotelben szállt meg, gazdag felesége van, megengedheti magának. Holnap este fél kilenckor a szálloda bárjában találkozom vele. Te is legyél ott. Kilenc után jelzést várok Doncsétól. Ezután kimegyek a mosdóba, gyere utánam, megkapod a harmincezer márkát. Hányan vagytok a bandában?

– Elegendően. Az akciótól függ. Hol adjuk át az öregfiút?

– A budai Várban, a Szentháromság téren. Gyönyörű, patinás történelmi hely, este pontosan kilenckor vezessék oda az öreg Szotirovszkit egészségesen és vidáman. Ha esetleg szomorú és meggyötört lesz az öregúr, nem kapod meg a pénzt.

Miladin kicsit elmerengett, megint a könyveimet szemlélgette, aprókat bólogatott.

– Mégis lehet valami ezekben a könyvekben. Maga igazán megtanult szervezni és improvizálni.

– Kár, hogy a nagyvilág ezt nem méltányolja kellőképpen.

– Én méltányolom.

Kezet ráztunk, Miladin eltávozott, nem néztem ki utána az ablakon, lehet, hogy ő is valami flancos kocsival hajtott el a házunk előtt. Nagyobb világosságot gyűjtöttem, magam elé vettem kedvenc napilapomat, az ombudsmanok, ombudsnők és más, a hátrányosan megkülönböztetett egyének védelmére alapított szervezetek tevékenységét taglaló cikkek felett nyugodtan elmélyülhettem gondolataimban, és mivel engem nem sorolnak a hátrányosan megkülönböztetett egyének közé viszonylag gyorsan végeztem az újsággal, és ezután felhívtam Doncse Szotirovszkit.

Első csöngetésre előkapta zsebéből a mobiltelefonját, vagy minek is nevezik ezeket az idegesítő szerkentyűket.

– Megspóroltam neked tízezer márkát – mondtam büszkén.

– Micsoda? Miről beszélsz?

– A váltságdíjat lealkudtam negyvenezer márkára.

Egy-két pillanatra elakadt a szava, aztán hálásan azt rebegte:

– Köszönöm. Nagyon rendes vagy... Mikor engedik szabadon az öreget?

– Holnap este kilenc órakor legyél a Budai Várban a Szentháromság téren.

– A Budai Várban? Úgy hallottam, hogy oda igen körülményesen lehet feljutni.

Feldühödtem ezen a kicsinyes akadékoskodáson. Gorombán ráförmedtem:

– Ne nyűgösködj, a fene essen beléd! Figyelj az utasításaimra! Én az... Előkelő Hotel bárjában fogok ülni holnap este, és a Várat nézem. Te napközben vegyél magadnak egy zseblámpát kék nagyítóüveggel. Miután este kilenckor átvetted édesapádat, menj fel a várfalra, és adjál le három rövid és három hosszú kék fényjelzést. Ebből tudni fogom, hogy minden rendben van, átadom a negyvezret ezeknek a brigantiknak, és mindenki boldog lesz.

Ismét néhány pillanatnyi szünet állt be, Doncse gondolkodott, majd ő is felelt a hangját.

– Mire való ez a bohóckodás a fényjelzésekkel? Felhívlak a bárban. Mondd a telefonszámot.

– Nem mondom.

– Miért?

– Mert nem tudom.

– Majd én megérdeklődöm, és telefonálok, ha átvettém az öreget.

Tulajdonképpen igaza volt, de mint a legtöbb ember, én sem szeretem, ha be-
lerondítanak a jól átgondolt terveimbe. Kissé bizonytalanul még megpróbáltam
meggyőzni elképzelésem helyességéről.

– A fényjelek biztonságosabbak lennének. Meg aztán ez olyan romantikus és
regényes. . .

– Hagyjuk a francba a romantikát és a regényességet – idegeskedett Doncse.
– Felhívlak telefonon. A pincérek ismernek abban a csehóban?

– Törzsvendégnek számítok ott. A legtöbb pincérrel tegező viszonyban va-
gyok, hencegés nélkül mondom, hogy tisztelik írói tehetségemet. . . Ha véletlenül
mégis valami tájékozatlan újonc venné fel a kagylót, közöld vele, hogy Juan Ba-
tistutával, a világhírű filmproducerrel ülök egy asztalnál, akit mostanában arról
lehet felismerni, hogy hosszú, kék selyemsálát lógat a nyakában. . . Nem kellene
mégis fényjelekkel értekeznünk?

– Nem – mondta kategorikusan Doncse Szotirovszki.

– Teljesen kiszikkadt a fantáziád a kemencék és péksütemények között –
mondtam csalódottan, és letettem a kagylót.

Még egyszer átlapoztam az újságot, de megint gyorsan a végére értem, előko-
tortam a borítékot a poros könyvek mögül, tízezer márkát félretettem magamnak,
tízezer Doncsénak, harmincezer a borítékban hagytam az emberrablóknak. Az-
után kádba ültem, alaposan megtisztálkodtam, a hajamat is megmostam, vagyis
idejekorán elkezdtem a felkészülést a bárbeli találkozásra.

Másnap este indulás előtt megborotválkoztam, elővettem egyetlen fehér inge-
met, nyakkendőt kötöttem, ezúttal is kissé ferdére sikeredett, de ezzel már rég-
óta megbékéltem, öltönyt húztam magamra, és taxit hívtam, mert úgy gondoltam,
hogy ennyi kényelem nekem is kijár, meg aztán elegánsabb helyekre illik gépko-
csival érkezni.

Nem vagyok kimondottan rendszerető ember, a pontosságra azonban kínosan
ügyelek, pontosan fél kilenckor léptem be a bárba, kevés vendég üldögélt még
az alacsony és kényelmetlen székeken, az egyik félreeső asztalnál mindjárt fölfe-
deztem Miladint, az ő nyakkendője tökéletesen volt megkötve. Az egyik központi
asztaltól felugrott Juan Batistuta, széttárta karjait, a nyakában tényleg hosszú, kék
selyemsál függött. Szívélyesen üdvözöltük egymást, Juan Batistuta leültetett, italt
rendelt, és egyből ott folytattuk a beszélgetést, ahol előző este a telefonban abba-
hagytuk.

- Nyertél a kaszinóban? – kérdeztem.
- Természetesen. Nem nyertem túl sokat, én még részegen is óvatosan játszom, annyit mindenesetre levakartam a ruletről, hogy szombatig minden este vendégül láthatlak. Meghívhatunk egy-két hosszú combú lányt is. Szombatig.
- Miért csak szombatig?
- Szombaton este iderepül drága Arantám.
- Honnan? Dél-Amerikából?
- New Yorkból. Ott is nyitott egy boltot vagy szalont. Felfuttatta az üzletét, sok pénzt keres, és amint ez lenni szokott, minél több pénzt keres valaki, annál smucigabb lesz. Meg aztán nemrégén kicsit összezördültünk. Feltűnt neki, hogy túl sokat legyeskedek az egyik boltoskisasszonya körül. Szép néger lány, de az egész ügy egyáltalán nem volt komoly. Ari azonban nagyon a szívére vette, és elzárta a pénztárcáját.
- A filmjeid?
- Juan Batistuta elszomorodott egy kicsit.
- Mostanában alig jövedelmeznek. Sőt, azt is mondhatnám, hogy egyáltalán nem jövedelmeznek. Új sikeres filmet kellene csinálnom spanyol nyelvterületre, főleg Latin-Amerikába. A te regényeddel kezdhethetnénk valamit.
- Pénz nélkül nehéz lesz.
- Szombaton hatalmas virágcsokorral fogom megvárni Arit a Ferihegyen, és a ronda sál is a nyakamban lesz. Kezet csókolok neki, és egyéb elképzeléseim is vannak a kiengesztelésére. Megérkezésétől kezdve rá sem nézek más nőkre, és egyáltalán nem iszom szeszes italt. Addig azonban kellőképpen feltöltődünk, és átbeszéljük a filmet. A regényed elég mozgalmas történetet kínál, de nincs benne erotika. A te gyönyörű soraidban keménykötésű férfiak és tüzesvérű nők jönnek-mennek, időnként gyerekek is születnek, a születések előzményeiről viszont alig szólsz valamit. Bátran fel kellene lebbenteni a fátylat.
- Egyszer már pórul jártam ezen az ingoványos területen – mondtam óvatosan. – Az első szemérmes könyvem megfilmesítéskor a rendező önkényesen besuvasztott vagy tíz meztelen lányt. A lányok fiatalok és szépek voltak, a film azonban akkorát bukott, hogy azóta sem tud felkapaszkodni a kátyúból.
- A mozinézők igénylik a heves érzelmeket – erősködött Juan Batistuta. – Különösen a déli vidékeken.
- Továbbra is óvatoskodtam, bár tudtam, hogy valószínűleg üresbe beszélünk, a

filmből sohasem lesz semmi, az előkelő bárban viszont kellemes volt a hangulat, a jófajta ital kellemesen melegített, és a pincérek udvariasan viselkedtek. Ezért hát úgy tettem, mintha komolyan beszélnek.

– Belenéztem néhány latin-amerikai filmbe. Lehet, hogy felületesen ítélek, de az volt az érzésem, hogy ott a nők végkimerülésig szenvednek és jótekingódnak, a férfiak pedig gondosan stuccolt bajuszt viselnek, és intenzíven izzadnak. Ez nem az én világom.

– Tudomásul kell vennünk a közönség kíváncsiságait – mondta Juan Batistuta.
– Nagyon jó dramaturgom van. Pablo Gonzálesnek hívják, biztosan hallottál már róla.

– Nem.

– Mindegy. Ő majd átfofossa a regényedet. Én meg elviszem Arantát Szolnok megyébe, és hosszasan mesélek neki a gyermekkoromról. Az ilyesmi általában meglágyítja a nőket. Tulajdonképpen engem is meglágyít a visszaemlékezés. A szívem legmélyén még mindig a becsületes magatartásra esküszöm, akárcsak te az ódivatú könyveidben. De hát a filmek...

Ezek után elnosztalgiaztunk vagy húsz percig, és akkor bejött Doncse Szotirovszki hívása. A pincér azonnal hozzám sietett, a telefonhoz hívott.

– Minden rendben van – mondta Doncse. – Az apám itt ül mellettem az autóban. Kifizetheted azokat a gazembereket. És még egyszer nagyon köszönök mindent.

– Mikor adjam át a lealkudott tízezer márkát? – kérdeztem.

– Majd jelentkezem, most sietünk.

Megkérdeztem a legközelebb álló pincért, hogy merre van a férfimosdó, majd bementem, megnyitottam az egyik vízcsapot, és úgy tettem, mintha a kezemet mosnám. Nemsokára bejött Miladin, ő a másik csapból eresztette meg a vizet. Megtöröltem a kezemet, majd átadtam neki a borítékot.

Miladin megszámolta a pénzt, és elégedetten mondta:

– Magával a jövőben is szívesen együttműködnék. Korrektül tárgyal, nem hívja a rendőrséget, állja a szavát.

– Ezért vittem ilyen sokra az életben.

Egy ideig csak a víz csobogása hallatszott, de Miladin közben villámgyorsan gondolkozott.

– A barátja valóban gazdag üzletember? – kérdezte.

- A felesége gazdag.
- Mennyit fizetne érte?
- Semennyit. Mostanában éppen összekülönböztek egymással.
- Kár – mondta elkedvetlenedve.

Elzártam a csapot, még egyszer megtöröltem a kezemet a falról függő papírtörülközővel, és vigasztalóan azt mondtam:

– Szombaton este a Ferihegyre érkezik a feleség a New York-i járattal. A hölgyet arról lehet megismerni, hogy Aranta Martineznek hívják, és a barátom hatalmas virágcsokorral üdvözli.

– A hölgy mennyit ér?

– Szerintem ötvenezret. Dollárban. Én persze majd lealkudom harmincötezerre.

– Ötezernyi járadékért?

– Megelégszem annyival. Írói pályafutásom alatt megszoktam a szerénységet. Miladin már újra mosolygott sima arcával a tökéletesen megkötött nyakendője felett.

– Majd szemrevételezzük az asszonykát.

Beszappanozta a kezét, és újólá megmosta. Én meg visszamentem régi barátomhoz, Bátkai Jánoshoz, azaz Juan Batistutáéhoz, akivel további kellemes estéket szándékoztunk eltölteni, esetleg hosszú combú lányok társaságában.

Fotós keretezés

Fotóművészekről sohasem írtam szívesen. Túlságosan mozgékonyak, sokat látnak, és jó a memóriájuk... Bosszantóan megbízhatóak.

Egyszer mégis bekereteztem fényképekkel egy kisregényt, amelynek nem volt átütő sikere, bár vannak benne egészen jó fejezetek is. A címe sem rossz:

Zongora a fehér kastélyból.

Az idén állítólag könyv alakban is megjelenik. Lehet, hogy az óvatosan megírt fotós kerettel. A jó memória és a megbízhatóság miatt.

(Fényképek egy háborúról). Tél vége felé járunk. Ilyenkor már lucskosak az utak és sárosak a szőlősdombok, nyirkos hideg van odakint, és hideg van a szép tágas irodámban is, de én még ilyen hidegben is szeretek itt üldögélni, talán azért, mert már évtizedek óta igencsak kis lakásban lakom, ahol minduntalan elkeverednek a könyveim és a kézirataim, a szép tágas irodában viszont mindennek megvan a maga helye, meg aztán sokan elférünk itt, hatalmas asztal áll az iroda közepén, nemrégén még mi, okos szerkesztők gyakran körülültük az asztalt, és általában okos dolgokat mondtunk egymásnak, de az utóbbi időben, főleg amióta a háború kitört, egyre ritkábban ülünk az asztal mellett, és egyre kevésbé vagyunk okosak, a nagy asztal azonban továbbra is szép és hasznos, sok minden elfér rajta, a kinyitott háborús fényképek is.

Szabó Zoltánnal nézegetjük a kitergetett háborús fényképeket, és nem tudunk okosakat mondani egymásnak. Szabó Zoltán a világ egyik legjobb és egyik legizgágább fotóriportere, mindig olyan helyeken jár, ahol kellemetlen dolgok történnek, és fényképez rendületlenül, sok drága fényképezőgépet elloptak vagy erőszakkal elszedtek már tőle, de ő mindig szerez újabb fényképezőgépeket, és fotózza a kellemetlen eseményeket, a nagy utcai tüntetésekben is állandóan ott tolongott, még a rendőrségi könnygázbombák sem zavarták, ilyenkor szódabikarbó-

nát nyalogatott, mert szerinte a szódabikarbóna semlegesíti a könnygázt, és amikor arra, nyugat felé kitört a háború, természetesen elment a harctérre is, nyakában ott lógtak a fényképezőgépek, talán még szódabikarbónát is rejtegetett a zsebében, de ez nem biztos, a harctéren manapság ritkán robbantanak könnygázbombákat, ott másfajta lövedékeket használnak. Akárhogyan is történt, Szabó Zoltán élve és fényképekkel tért haza a frontról, sőt, még jófajta bort is hozott magával, mert arrafelé, ahol most fegyveres emberek lövöldöznek egymásra, évszázadok óta jófajta bor terem, a szőlőskerteket ma már kilyuggatták a tüzérségi lövedékek, és egyébként is sár van mindenfelé, de a pincékben még takaros rendben állnak a boroshordók, ezek közül is sokat kilyuggattak már puszkagolyókkal és géppisztolyokkal a részeg és hazafias érzelmű egyenruhás emberek, Szabó Zoltán azonban még átmentett hozzánk valamennyit a régi jó borokból, hozott nekem is belőle, most együtt iszogatunk a fényképek fölött, ő nyilván a harctéren is iszogatott, elég gyűrött az arca, fényképei azonban simák és tiszták, jófajta bor kell ahhoz, hogy az ember figyelmesen megszemlélje őket. Szomorúak ezek a fényképek, szürkék és feketék a szétlőtt szőlősdombok, valamikor magam is láttam, akkoriban zöld volt ott majdnem minden, és az emberek néha még irodalmunk állapotáról is érdeklődtek, és szakszerűen elmagyarázták a jó borok készítésének módját, a pincék ajtaja előtt ültünk fapadokon vagy fatörzseken, ráláttunk a Dunára, és a jó borok titkait ismerő emberek elmondták, hogy a második világháború végén itt keltek át a dicsőséges felszabadító hadsereg egységei, szétlőtték a szőlőskerteket és borospincéket, és azóta itt már senki sem kíván ilyenfajta felszabadítást. Most mégis felszabadították őket még egyszer, mondja Szabó Zoltán, valamennyi boruk talán még maradt a domboldalakra vájt pincékben, és valamennyi bor nekünk is jutott, nézegethetjük hát a kinagyított fényképeket. Szomorúak a szétlőtt városokról és falvakról készült fényképek is. Ezeken a városokon és falvakon is átutaztam valamikor, az egyik faluban már alig tudtak magyarul beszélni a magyarok, más falvakban még szépen beszéltek magyarul, az egyik szép város szállodájában nem kaptam szobát, mert ostoba módon nem adtam borraivalót a portásnak, de mindezzel együtt szerettem ezt a tájéket, rossz érzés most csak romokat látni, és Szabó Zoltán elbeszélése sem szívderítő a harcvonalról; ő persze olyan messzire ment, amilyen messzire csak mehetett, talán még a szódabikarbónát is elővette, mindenestre szemtanúja volt, amikor egy helybeli bortermelő, aki nagyon megunt már a felszabadítókat, pisztollyal rohant ki a pincéjéből, a felszabadítók azon nyom-

ban belelőttek vagy három-négy golyót, a bortermelő eldőlt a romok között, élt és vérzett még vagy fél napig, Szabó Zoltán szerette volna lefényképezni és elvinni a mentőkhöz, de ezt természetesen nem engedték meg neki, mert az ellenségnek véreznie és szenvednie kell.

A szegény őslakó elvérzett hát, én meg még fényképet sem láthatok róla, és ekkor eljutunk a Süllő-szigetig. A Süllő-szigeten egyszer jártam, nem tudom pontosan, hogy miért, lehet, hogy azért, mert azt mondták, hogy rendkívül szép hely, és hogy nekem okvetlenül meg kell néznom. Megnéztem. Tényleg szép hely volt. A Duna jobb partjához ragadt egy keskeny bekötőúttal, hatalmas fák zöldelltek mindenfelé, a fák között szorgalmas emberek emeletes faházakat építettek, a faházakban villany világított, hideg és meleg víz folyt a csapokból, a faházak lakói naphosszat a víz mellett üldögéltek és horgásztak, leginkább nemes halakat fogtak ki a Dunából, leginkább süllőket, ezeket esténként nyárson megsütötték, jóízűen elfogyasztották, és jófajta bort ittak utána, a jófajta bort a folyó menti pincékből szerezték be. Kellemes, szép hely volt tehát a Süllő-sziget, igaz, hogy lakóinak békés életét időnként megbolygatták a szárazföldről a keskeny bekötőúton besurranó vaddisznók, melyek hangosan rőfögtek, és feltúrták a veteményeskerteket, de a sziget lakói összefogtak, és baltákkal lecsapták a vaddisznókat, vagy visszaűzték őket a szárazföldi erdőkbe. Ma már nincsenek vaddisznók a szigeten, és a régi lakókból is alig maradt ott valaki - mondja Szabó Zoltán. Egyenruhás emberek jöttek oda igen korszerű fegyverekkel, a vaddisznókat lelövöldözték, a békés horgászok meg sürgősen elhagyták faházaikat. Három ősz hajú öregasszony maradt még ott, ők egy nyomorúságos földszintes faházban laknak, ez a leglepusztultabb faház a szigeten, de az öregasszonyok nem akarnak onnan kiköltözni, mert belefáradtak már a költözködésekbe, csöndesen tevékenykednek a házban és a ház körül, az egyik a veteményeskertet gondozza, a másik a ház köré ültetett körtefákat nyesegeti, a harmadik meg leginkább zongorázik egy kopott, lehangolódott zongorán, bent a kis faházban. A minap kézigránát dobta a kertjükbe, a kézigránát nagyot robbant, de az öregasszonyok még akkor sem mentek el. Ennyit mond el nekem Szabó Zoltán, többet nem is mondhat el, mert vaddisznó módjára éppen csak besurranhatott a szigetre, a fegyveres hazafiak gyorsan kiebrudalták onnan, egyetlen fényképet készíthetett csupán a három öregasszonyról, pár szót váltott velük, egyikük az én nevemet is említette, talán hallott rólam, vagy talán ismert is valamikor.

Nézem a három ősz hajú öregasszony fényképét, és arra gondolok, hogy talán a Torontál nővérek lehetnek. Ők ismertek engem valamikor kamasz koromban, és ők tényleg belefáradhattak a költözködésbe. Sokat költözködtek életükben, és mindig rossz időkben költözködtek. Az első, vagy az egyik, meg a második költözködésüknél én is segédkeztem. Akkor is rossz idők jártak. A második világháború véget ért már ugyan, de kegyetlen és rossz idők jártak még, és akkor is mocskos volt a tél vége.

(Háborús fényképek nyomában). Nyugat felé megyünk Szabó Zoltán ósdi kocsiján, nemrégiben ezen az úton még tankok és egyéb hernyótalpas páncélos járművek zörögtek, a levegőben repülők zúgtak, a páncélosok sokat lövöldöztek arra nyugat felé, a repülők is leszórták a bombákat, a romos eredményt láttam már Szabó Zoltán kinagyított fényképein, nem volt nagy kedvem a helyszínre is elmenni, egyébként sem szeretek utazni az utóbbi időben, ha jobban meggondolom, valójában sohasem szerettem utazni, mindig csak megérkezni szerettem valahová, lehetőleg szép és izgalmas helyekre, bár jártam elég sokszor csúnya helyeken is, ahová jobb lett volna sohasem megérkezni, a háborús vidékre sem kíváncszom, de Szabó Zoltán ragaszkodott hozzá, hogy menjünk el a Süllő-szigetre, és nézzük meg a három ősz hajú öregasszonyt nyomorúságos faházukban, ahonnan nem akarnak elmenni, és az én nevemet említették egy röpké beszélgetésben, lehet, hogy ők a Torontál nővérek, és én végtére is valamikor szerelmes voltam Zsuzsannába, az egyik Torontál nővérbe, igaz, hogy a Torontál nővéreknek akkor még nem volt ráncos az arcuk, és a hajuk is hollófekete volt. Az ósdi gépkocsi betegesen köhög a tankok nyomdokain, néha befulladás, ilyenkor abban reménykedem, hogy végleg elakadunk, és majd keresünk valakit, aki hazavisz bennünket, Szabó Zoltán azonban lelkes, és mindenhez ért, a fényképezőgépekhez is, a gépkocsikhoz is, különféle színű huzalokat kötözget össze, és egy nagy csavarhúzóval mindig újra begyűjtja a kocsi motorját, így hát, ha akadozva is, megyünk tovább, és Szabó Zoltán mindvégig vidáman beszél, megpróbál engem is felvidítani, elmondja, hogy roppant csodálkozik, hogy én se nem őszülök, se nem kopaszodom, holott tudja, hogy elég viszontagságos napokat éltem át az utóbbi időben, ő viszont erősen kopaszodik, és ez néha bosszantja, bár nem túlságosan, ő jó természetű ember, örül az életnek, és örül a jól sikerült fényképeknek, a jól sikerült fényképek láttán teljesen megelégedezik a kopaszságáról. Erre én apámról és nagyapáimról mesélek,

elmondom, hogy ők sem őszültek meg, és nem kopaszodtak meg a viszontagságos időkben, egészen öreg korukban ugyan megritkult és megfehéredett kicsit a hajuk, de még akkor is szép öregemberek voltak, abban viszont már nem vagyok biztos, hogy én is szép öregember leszek. Vagyis megpróbálunk nem beszélni vagy csak messziről beszélni erről az új háborúról.

De lassan már közeledünk a Duna felé, egyre több katonai járművel találkozunk, és terepszínű egyenruhás emberek állítják le rozoga kocsinkat, gyanakodva vizsgálgatnak bennünket és az iratainkat. Az irataink rendben vannak, Szabó Zoltán többször is hangsúlyozza, hogy én híres szerkesztő vagyok, egyik-másik egyenruhás talán el is hiszi, ezek elmondják, hogy nagyon elővigyázatosnak kell lennünk, a napokban egy ellenséges csoport járt erre, fel akarták robbantani a Duna-hidat, szerencsére még időben elkapták őket, és bizonyára több száz éves börtönbüntetés vár rájuk, a megátalkodott ellenség azonban nem nyugszik, bizonyára újabb diverzánsokat fog bevetni a híd ellen. Erre én elmondom, hogy a régi háborúban itt még nem volt híd, a bátor felszabadítók csónakokon és dereglyéken keltek át a folyón, bátran megrohmozták a szőlősdombokat, ismertem is egy ilyen háborús hőst, szétlőtték a térdét, mégis kuglibajnok lett belőle, és ismertem egy másik háborús hőst is, aki kopaszra borotvált fejjel járta a világot, de az elővigyázatos egyenruhás embereket nemigen érdekelte a régi háború.

Ráhajtuk a hídra, amelyet még nem robbantottak fel az ellenséges diverzánsok, itt is igazoltatnak bennünket, aztán átgördülünk a túlsó partra, és befordulunk a Süllő-szigetre. A sziget nagy fái most nem zöldek, csupasz ágaik sötétbarnák, és olyan szárazaknak látszanak, mintha soha többé nem akarnának kiszöldellni. A faházak is sötétbarnák, körülöttük egyenruhás emberek ténferegnek. Egy rossz utazás után megint egy csúnya helyre érkeztem. És itt már senki sem hiszi el Szabó Zoltánnak, hogy én híres szerkesztő vagyok, és a fényképezést sem engedélyezik. Szabó Zoltán azonban még mindig lelkes, elindul megkeresni a három ősz hajú öregasszonyt, én megyek utána, és nem vagyok benne biztos, hogy örülni fogok a találkozásnak, mögöttünk egy terepszínű szabadságharcos lépked, hosszú haja és hosszú szakálla van, első pillantásra egy szakállas orosz katonaszökevényre emlékeztet, de az orosz katonaszökevény ásót hordott a vállán, és valahogy nagyon szomorú szakálla volt, a terepszínű harcos viszont puskát hord a vállán, és szakálla fenyegetően meredezik ránk, szemmel láthatóan nem tetszik neki Szabó Zoltán lelkesedése és buzgósága.

Azután Szabó Zoltán hirtelen lecövekel, és már egyáltalán nem lelkesedik. A nagy barna fák között egy faház üszkös maradványai látszanak. Kérdően nézünk szakállas kísérlőnkre, ő a vállát vonogatja, azt mondja, hogy egy éjszaka leégett a faház. Bizonyára felgyújtották, jegyzi meg halkán Szabó Zoltán, a szakállas mégis meghallja, de megint csak a vállát vonogatja, és megismétli, hogy egy éjszaka leégett a kis faház, minden benne égett. Ezek szerint a zongora is, mondom Szabó Zoltánnak. A szakállas harcos erre elmosolyodik, és azt mondja, hogy hála istennek, a zongora is elégett. Ennek mindenki örült, mert az egyik bolond öregasszony szinte éjjel-nappal csapkodta a zongorát, minél több katona jött a szigetre, ő annál hangosabban zongorázott, a másik kettő meg esténként énekelt a zongoraszó mellett, öreges, rezgő hangon. Tulajdonképpen bolond volt mind a három. A legbolondabb az volt, aki zongorázott, már véreztek az ujjai, de ő még akkor is csapkodta a billentyűket. A másik is bolond volt, aki állandóan a körtefákat nyesegette, hiszen ez a vizenyős talaj egyáltalán nem jó a körtefáknak. És bolond volt a harmadik is, aki alig tudott már járni, erősen sántított, mégis folyton a veteményeskertet kapálgatta.

Összenéztünk Szabó Zoltánnal. Igen, majdnem bizonyos, hogy a Torontál nővérek laktak itt, és aztán egy éjszaka rájuk gyújtották a faházat. Megkérdeztük, hogy mi történt az asszonyokkal. Ők kimenekültek a házból, mondja a fegyveres harcos. Egész éjszaka nézték az égő, parázsló faházat, reggel meg elmentek valahová a partra, a szőlősdombok közé. Az egyikük, talán a legbolondabb, azt mondta, hogy egy fehér falú kastélyba mennek, ahol senki sem fogja őket megtalálni. Nagyon messzire kell menniük, mert errefelé nincsenek fehér falú kastélyok.

Ezután a szakállas szabadságharcos, aki már egyáltalán nem emlékeztet orosz katonaszökevényre, felajánlja, hogy elkísér bennünket a parancsnokhoz, aki majd beszél nekünk egységük harci tevékenységéről, hiszen bizonyára azért jöttünk, hogy a harci tevékenységekről írjunk. Rábólintottunk, hogy igaza van.

Alacsonyan repülni

Önhibámon kívül kerültem kapcsolatba Leonyiddal, tudtam és tudom róla, hogy bérgyilkos, de az elegánsabb fajtából való, mindig frissen vasalt öltönyben, fehér ingben és nyakkendővel mutatkozik, talán ezért nem viszolygok tőle túlzottan, bár a szakmája miatt nem kedvelem a közelségét, a nyakkendője fölül üvegesszürke tekintettel szemléli az embereket, mégis szóba állok vele, mert Bozóky Sándor könyvtáros barátomnak az üzletfele volt egykoron, és megfelelő anyagi juttatás ellenében korrektül elvégezte a vállalt feladatot, vagyis a déli országhatáron túl valakinek egy csöndes éjszakán elvágta a torkát, ez a valaki korábban agyonlőtte Bozóky Sándor testvérbátyját. Innen az üzleti kapcsolat. De ez régi, legalább másfél éves história, nem is foglalkozom vele. Újból hangsúlyozom, hogy ismeretségem Leonyiddal teljesen véletlenül és önhibámon kívül történt, véletlenül sodródtam bele Bozóky Sándor üzleti ügyébe, csak hogy ő a maga szelíd módján nyakamba akasztotta Leonyidot, mondván, egyszer esetleg nekem is szükségem lehet egy profi bérgyilkosra, hiszen bizonyára vannak haragosaim és rosszakaróim. Elhozta hozzám karácsony előtt is, hiába bizonygattam, hogy vannak ugyan haragosaim, de nincs szükségem bérgyilkosra. Mellesleg Leonyid akkor is nagyon kultúráltnak és illedelmesen viselkedett, segített feldíszíteni a karácsonyfát, meggyújtotta a gyertyákat, holott ő a keleti végekről érkezett, ortodox vallású, de tiszteli mások egyházi ünnepeit is.

Ezzel együtt nem örültem találkozásainknak még baráti közvetítéssel sem, és különösképpen nem örültem, amikor Leonyid már Bozóky Sándor nélkül közvetlen látogatóba jött hozzám, vasaltan és elegánsan, hozott ajándékba egy üveg vodkát, leültünk beszélgetni, és a kezdeti udvarias szóváltás után nyomban éreztem, hogy alaposan informálódott felőlem, ez nála nyilván szakmai követelmény. Megkérdezte tőlem:

- Maga ugyebár baráti kapcsolatot tart bizonyos vadásztársaságokkal?

Poharakat hoztam, felbontottam a vodkásüveget, töltöttem mindkettőnknek, vagyis húztam az időt, aztán kelleetlenül elmagyaráztam, hogy csupán egyetlen vadásztársasággal tartok fenn baráti kapcsolatot, egy alföldi kisvárosban, ahová szintén teljesen véletlenül keveredtem el, tudniillik Szekcsői Mihály, enyhén sántító gyermekkori orvos barátom, aki ifjabb éveiben a lábát törte, persze így is kiváló orvos lett belőle, a Délvidékről abba a városkába költözött, honosította a doktori diplomáját, és ma népszerű körzeti orvos, és mivel már a szülőfalunkban is szenvedélyesen vadászott, itt is belépett a helyi vadászegyesületbe, és miután megtudta, hogy én is átköltöztem, küldött nekem Budapestre két felpuolt vadkacsát az országjáró könyvtárkutató Bozóky Sándor által, és több hétre meghívott vendégségbe.

Gyorsan lekopogom, hogy kevés orvos ismerősöm van, átlagban úgy ötévénként szoktam velük gyógyszereket felírni, főleg lázcsillapításra, de mivel kevesen vannak, megbecsülöm őket, tehát meglátogattam Szekcsői Mihályt, és ezt nagyon okosan tettem. Kiderült, hogy a vadászegyesületnek van egy takaros vendégháza, ahová a nyugati vendégeket szállásolják el, de nekem is tartalékoltak egy szobát, kényelmesen belakoltattak, az ablakom egy mesterséges tó nádasára nézett, jó kosztot kaptam, Szekcsői Mihállyal pedig átbeszéltük gyermekkori emlékeinket. A továbbiakban az is kiderült, hogy a vadászegyesület a külföldiekből él, kedvesen fogadják őket, vadnyúlra, fácánra és vadkacsára vadászhatnak, nagyvadak arrafelé nincsenek. Hajnalonként én is kimentem a nyugati vendégekkel, kaptam egy sörétes puskát, közben figyelmeztettek, hogy ezt ne hangoztassam, mivel nincs vadászengedélyem, de azért kilőhetek néhány szárnyast, esetleg vadnyulat, ha egyáltalán tudok lőni, később aztán népszerűsíthetném is a társaságot rövid és frappáns írásaimban.

Erre ígéretet tettem, mármint a frappáns írások közlésére, de ez idáig még nem népszerűsítettem a vadásztársaságot, viszont jól éreztem magam a vendégházban, tiszta levegőt szívtam, és harmatos hajnalokon a fizetővendégekkel én is kimentem vadászni, körülbelül tíz-tizenöt perc alatt kétszer annyi vadkacsát lőttem, mint ők valamennyien két óra alatt. Általában zöld nadrágos és egymást régóta ismerő házaspárok vetélkednek ott egymással, egyáltalán nem vérengző természetűek, a lelövendő apróvadak számát előre meghatározzák és kifizetik, azután kedélyesen elszórakoznak, kilövik az előre kifizetett nyulakat és madarakat, általában gyatrán céloznak, de belefér az idejükbe. Én viszont mindig kitűnő céllövő voltam,

és bár nem tartozik szorosan az aktuális történethez, eldicsekedtem Leonyidnak, hogy a régi nagy Jugoszlávia hadseregében, ahol erős ellenszenvvel teljesítettem szolgálatot (igyekeztem kibújni minden feladatvállalás alól, ez sikerült is, mert feletteseim tudták, hogy a században én vagyok a legjobb céllövő), egységünk nagyrészt nekem köszönhetően nyerte meg a zászlóalj bajnokságát éleslövészetben. Nem véletlenül említettem ezt a képességemet, Leonyid szakmai elismeréssel bólogatott.

Visszakanyarodhattam tehát az alföldi vadászat taglalására. Vadnyulakra és fácánokra nem vadászom, ez hosszas caplatással jár a sáros mezőkön, méghozzá gumicsizmákban, amikben megbüdösödik az ember lába, sohasem szerettem a nagy fizikai megterhelést és a bűdösséget, maradtam a vadkacsáknál, mert ezek a madarak szinte csővégre jönnek. Tudniillik a vadkacsákat a helybéli vadászok a vendégház óljaiban és ketreceiben tenyésztik. Időnként szabadon engedik őket, minden be van programozva, a vízi madarak természetesen a mesterséges tóra szállnak, ott úszkálgatnak és búvárkodnak, este meg visszarepülnek az ólakba és a ketrecekbe. Ugyanez történik akkor is, amikor megjönnek a nyugati vadászok. A vadkacsákat felröptetik, azok természetesen a tóra szállnak, a nádas szélén lesben állnak a vadászok, és kilövik az előre kifizetett mennyiséget. Számomra a már említett céllövői tapasztalataim alapján ez nem nagy gond, sörétes puskával könnyű szétlőni a lustán repülő madarakat, a nyugati vadászok, különösen a feleségek kissé tovább elbajmolódnak velük, de a sikerélmény számunkra is garantált.

Ezt meséltem el Leonyidnak eléggé terjengősen, szándékos terjengősséggel, mert nem örültem a látogatásának, éreztem, hogy tudakozódni akar valamiről, és ennek bizonyára nem lesz jó vége. Türelmesen és figyelmesen végighallgatott, néha csendesen belekérdezett a magyarázkodásomba:

- Sörétes puskákkal lőnek?
- Ahogyan apróvadakra szokás.
- Közelről az is veszélyes lehet.
- Szigorú szabályok szerint folyik a vadászás. Italozás nincs, és megfelelő távolságra kell állni egymástól.
- Nagyon helyes – mondta elismerően Leonyid. – mindig becsültem a magyar elővigyázatosságot. Emiatt vesztettek el fölöslegesen néhány fontos háborút. Mikor megy legközelebb a vendégházba?
- Három hét múlva. Egy belga csoport érkezik, engem is beraknak közéjük.

Rendes emberek, többször lövöldöztem már a számlájukra.

Leonyid elővett egy csomag papír zsebkendőt, felbontotta, megtörölte a szemét, pedig nem volt könnyes, és mintegy mellékesen megkérdezte:

– Van közöttük egy Hans Goldstein nevű vadász?

– Igen. Joviális öregúr csinos fiatal feleséggel, mindketten igen rosszul céloznak, talán ezért becsülik az én céllövőképességeimet, nagyon összebarátkoztunk, Hans Goldstein mindig megkínál jófajta belga sörökkel. Azt hiszem, sörfőzdéje van valahol Brüsszelben vagy Antwerpenben.

Leonyid tisztára törölt szürkéskék szemével ráérősen nézgelődött a lakásomban, mintha kizárólag a könyveim és a falra akasztott festmények érdekelnék, és ugyancsak mellékesen megjegyezte:

– Gyémántcsiszoló-műhelyei vannak szerte a világban. Gazdag ember, megvásárolhatja a legjobb fajta söröket, barátainak is ajándékozhat belőlük.

Kissé elámultam, Hans Goldsteint nehezen tudtam elhelyezni a gazdag gyémántkereskedők közé, ennél sokkalta ártatlanabb polgárnak ítéltam, de hát Leonyid profi módon tájékozódó szakember. . . Megpróbáltam elszellemeskedni a dolgot:

– A jófajta sörök után egyszer talán néhány apró gyémántkővel is megajándékoz.

– Ezt erősen kétlem – mondta Leonyid komoran. – Hans Goldstein nem tartozik a könnyedén adakozó üzletemberek közé. Erősen ragaszkodik a drágaköveihez és a pénzéhez.

Az egész látogatás meg az eddigi beszélgetés sem volt éppen kedvemre való, de most egyenesen rosszízűre fordult, gyorsan igyekeztem mellékvágányra terelni.

– Engem tulajdonképpen nem érdekelnek a belgák. Valójában Misi miatt megyek oda a mesterséges tó mellé.

– Misi miatt? Ő kicsoda?

Ismét terjengős magyarázkodásba kezdtem:

– Rendkívül értelmes vadkacsa. A nevét én adtam neki egy irodalmi mókusra emlékezve és Szekcsői Mihály barátom iránti hálából, tudniillik Misi szintén sántít. Első látogatásomkor az ól sarkában gubbasztott törött lábbal és törött szárnyal, valaki talán rátaposott vagy belerúgott véletlenül, a gondozók éppen azt fontolgatták, hogy kitekerik a nyakát, és levest főznek belőle, én viszont megsaj-

náltam szegény madarat, gondozásba vettem, cukorspárgával rögzítettem a törött lábát, szárnyára vékony lécet erősítettem, hordozgattam magammal mindenfelé, tápláltam rendszeresen. Nagyon a kezeimhez szokott, hajnalonként a térdemre ült a teraszon, együtt néztük az egészséges vadkacsák röptetését. Megfigyeltem, hogy a kocavadászok mindig a magasban röpülő madarakra lőnek, mert a magasból látványosan hullanak alá az eltalált szárnyasok. Figyelmeztettem Misit, hogy ezt véesse az agyába, és ha meggyógyul, és nagy lesz, repüljön alacsonyan, közel a földhöz, a legrövidebb pályán bukjon a vízbe. Néha felém fordította a fejét, már majdnem azt hittem, hogy érti, miről is motyorászok neki. Némely madár szinte emberi szemekkel tud nézni, sőt beszélni is megtanulnak, mint például a papagájok és a szajkók. . . A lényeg az, hogy Misi élve maradt, biceg ugyan, de szépen megtollasodott, nem feledkezett meg gondoskodásomról, amint megjelenek, lelkes hápogással üdvözlő, és hozzám fut, ha kiengedik az ólból vagy a ketrecből. És ami a legfontosabb! – alacsonyan repül. Nem tudnám biztonsággal megállapítani, hogy azért-e, mert megfogadta egykori tanácsaimat, vagy azért, mert a régebben megsérült szárnyával nem bír túlzott magasságokba emelkedni. Tény, hogy minden vadászatról élve tér vissza. Szóval tulajdonképpen ezért megyek én a mesterséges tóhoz, az embernek mostanság kevés hálásan hápogó barátja van, meg aztán esetleg adhatok még néhány jó tanácsot a sánta vadkacsának.

Leonyid udvariasan végighallgatta enyhén érzelmes és enyhén képtelen magyarázatomat, elégedett voltam magammal, fegyelmezett arcán is láttam, hogy sikerült alaposan eluntatnom, pedig a történet majdnem teljesen igaz, csakhogy általában az igaz történetek a legunalmasabbak.

– Tapasztalataim szerint az írók sok sületlenséget összehordanak – mondta Leonyid. – Időnként azonban lehet tanulni tőlük. Például vadkacsa-ügyben.

Ezután váltottunk még néhány udvarias mondatot, majd Leonyid elment, ami nek örültem, és nemigen értettem, hogy egyáltalán miért látogatott meg.

Három hét múlva elutaztam az alföldi vadászokba. Este érkeztem, helybéli ismerőseim és a belgák már ott voltak, szívélyesen fogadtak, Hans Goldstein megajándékozott két doboz márkás sörrel, felesége gyönyörű kosztümöt viselt azon az estén, megdicsértem az ízlését, és ő hálásan megköszönte a bókot.

Az ezt követő hajnalon még nem kapcsolódtam be a vadászatba, a teraszról figyeltem a vadkacsák röptetését, elégedetten nyugtáztam, hogy Misi alacsonyan, közvetlen a föld felett húz a tóra, senki sem lőtt rá, a magasban viszont röpököttek

a színes, tarka tollak, és hullottak le a halott vadkacsák, a nádasból dörögtek a sörétes puskák.

Misi gyorsan visszatért, alacsonyan vonulva is azonnal fölfedezett, rövid kanyarral a térdemre repült.

Megsimogattam épségben maradt tollait, és megdicsértem.

– Okos kis madár! Alacsonyan repül! Ahol sokat lövöldöznek, ott ajánlatos alacsonyan repülni.

Ekkor kezdődött a kiabálás és a sikoltozás a tó mellett. Misit a hónom alá kaptam, a vízhez futottam. A nádas szélén Hans Goldstein hevert, melléből vér szivárgott, felesége hisztérikusan visítózott, és nem volt olyan szép, mint az este. Szekcsői Mihály a belga vadásztárs nyakát, vagyis az ütőerét tapogatta, és konstataálta a gyors halál beálltát. Nemsokára kijöttek a mentők, és egyetértettek Dr. Szekcsői Mihállyal.

Misivel visszamentem a teraszra, jó ideig nem beszéltem hozzá. Később befutottak a rendőrök is, kedvetlenül tébláboltak, megállapították, hogy Hans Goldsteint meglehetősen közélről, sörétes puskából érte szíve tájékán a halálos lövés. Első feltételezések szerint nyilván baleset történt. A baleset körülményeit azóta szakértők bevonásával vizsgálják.

Borsszóró (pepperbox) revolver

Majd mindjárt megmagyarázom, uram. Vagy inkább felolvasom. Egy szakkönyvből másoltam ki erre a cetlire. Tehát: „A »borsszóró« a revolver korai formája: csövei egymás mellett sorakoznak, a torkolatuk a borsszóró lyukaira emlékeztet. Igen népszerű lett 1830 és 1860 között, bár elég megbízhatatlan volt.” Nehezen tudja elképzelni? Értem. Maga nem vizuális típus, ezért lett író, ami igen dicséretes, azt mutatja, hogy még időben rádöbbsen önnön fogyatékoságaira. Elmagyarázom hát. Szóval... Bizonyára látott már forgópisztolyt. Magának is van? Anál jobb. Képzelden el egy fordított forgópisztolyt. Tenyérbe lapuló rendes nyéllal vagy aggyal, ahogyan tetszik, cirkalmas ezüstdíszítéssel, ravasszal az alján és ütőkassal a tetején, a pisztolytár azonban a lövőcső, azaz a lövőcsövek. Érthetőbb lenne, ha lerajzolnám? Igaza van. Én nem vagyok a szavak embere, később majd lerajzolólok. Mert jövetelem oka kissé hátrább nyúlik. És azt is elmagyarázom, hogy miért van bepólyálva a fejem.

Valamikor a nyár vége felé öreg vegyész mérnök házigazdám, a Fehérhajú Szabadkőműves levelet kapott a Jerikó Harsonásaitól vagy Gileád Trombitásaitól, nem emlékszem pontosan, szóval valamilyen szektától, a levelet én olvastam fel a meggyöngült látású Vegyész mérnöknek, a kissé zagyva szövegből azt hámoztuk ki, hogy minden épeszű ember tudja, hogy az ezredforduló után szinte elkerülhetetlen a világvége, van azonban egy halvány reménysugár, amiről viszont csak a Harsonások tudnak, jóérzésű embereknek szívesen és önzetlenül elárulják a titkot, és majd hamarosan elküldik képviselőiket az első felmérő beszélgetésre. A Fehérhajú Szabadkőműves megkért, hogy tépjem szét a levelet, amit nyomban megtettem, aztán azonnal megbízott, hogy fessek egy képet *Örök élet* címmel. Meséltem már magának, hogy az öregúrnak szent meggyőződése, hogy a fénykép és a film feltalálása óta csak fogalmakat érdemes művészi ihletettséggel szabadkézzel megfesteni. Eddig már legalább húsz fogalmat megfestettem utasításai szerint, va-

lamennyit bekereteztettük, a falakra akasztotta, nagy háza van a budai domboldalban, elférnek benne a fogalmak. Tisztességgel megfizeti festményeimet, emellett ingyen szállást ad, szívesen dolgozom neki, örülök, ha dicséri képeimet, még akkor is, ha homályosan látja őket a sokdioptriás szemüvegen keresztül. Kíváncsi azonban mindig kristálytiszták. Az *Örök életet* nagyméretű vászonra kérte növényekkel, állatokkal, madarakkal és persze emberekkel, valamint egy fehér szárnyú angyallal.

Fejemben mindjárt kezdett megformálódni a festmény, eldöntöttem, hogy lefestek egy cédrust, merthogy Csontváry-rajongó vagyok, annak idején Bácskából az ő nyomdokában mentem el Mosztárba, őt mímeltem, amikor megfestettem a híres hidat, még mielőtt vandál emberek szétrobbantották volna, a cédrusokhoz nem jutottam el, de az *Örök élet* közepébe beállíthatom, a megrendelő iránti méltányosságból melléfestek egy virágzó akácfa, mert az akácfa a szabadkőművesek fája, mivel mindenütt a világon gyökeret ereszt, az állatok közül a száguldó lovat, az erőteljes medvét, a méltóságteljes szarvasbikát, az ugrani készülő vadmacskát, a madarakból a V alakban szárnyaló darvakat választottam. Az embereken kicsit eltűnődtem, végül úgy határoztam, hogy egy szőrös mellkasú férfit fogok megrajzolni, amint husánggal a kezében éppen kiegyenesíti a derekát, valamint egy hosszú hajú, gyönyörű nőt, vállán hevenyészve átvetett párdúcborrel, ami alig takar el valamit. Az angyalt valahová a darvak fölé képzeltem a fellegek közé.

Kényelmesen hozzáfogtam a munkához, ráérősen és nagy műgonddal dolgoztam, a Fehérhajú Szabadkőműves sohasem sürget, türelmesen kivárja minden festmény elkészültét, bőkezűen fizet, sőt szükség esetén előleget is hajlandó adni. Egy hét vagy talán tíz nap is elmúlt, a cédrust befejeztem, a virágzó akácfa festésénél tartottam, zöld, fehér és barna festékeket kevergettem, amikor becsöngetett a Harsonások képviselője. Maszatos kézzel és hosszú nyelvű ecsettel mentem kaput nyitni, a bejáratnál fekete nadrágban, hófehér ingben nagyon fekete hajú, satnya emberke állt, behízelgően mosolygott, megállapította vagy inkább megkérdezte:

– Maga ugyebár nem dr. Rónay Antal, a híres vegyészmérnök?

Mondtam, hogy tényleg nem dr. Rónay Antal vagyok. Tulajdonképpen a fia lennék.

– Dr. Rónay Antalnak nincsenek gyerekei – mondta nyájasan a vékony férfi.

– A fogadott fia vagyok – mondtam. – Jobban szeret, mint sok szülő az

édes gyermekét.

– A mérnök úr vár engem – mondta. – Levelet írtunk neki a hamarosan bekövetkező szörnyűségekről. Én a reményt hozom. . .

Megpróbált belépni a kapun, elálltam az útját. Dr. Rónay Antal nemcsak azért fogadott be budai villájába, hogy lefestegessem kedvenc fogalmait, hanem azért is, hogy tartsam távol tőle a kellemetlenkedő fickókat, akik mostanság sanda szándékkal elég gyakran behatolnak magányos emberek tágas lakásaiba és házaiba. A bölcs öregúr elővigyázatossága nem indokolatlan, egyszer már megvédtem egy besurranó tolvajtól, eltörtem az illető orrát, kifecamítottam a könyökét, azután az utcára tuszkoltam, amiből, mint ön is tudja, később bajom lett, a tolvaj beperelt súlyos testi sértésért, majdnem kiutasítottak anyaországomból, amiért túlléptem a jogos önvédelem határát, de a Fehérhajú Szabadkőműves kapcsolatainak köszönhetően mégis megúsztam a dolgot.

– A mérnök úr nem várja magát – mondtam. – Nem hiszi, hogy közeleg a világvége, telítve van reménységgel.

– Pedig szörnyűséges események közelegnek – mondta a Harsonás vagy Trombitás.

– Énekeljek magának valamit? – kérdeztem.

– Mit. . . ? Miért. . . ?

Egész fejje alacsonyabb volt, mint én, lehajoltam hozzá, az arcába énekeltem kedvenc soraimat:

Közeleg a világ vége?

Legyen vége!

Nem kár érte!

– Ez meg micsoda? – kérdezte némileg zavarodottan.

– Egy csúnya balkáni film refrénje. Fogatlan cigányzenészek éneklük egy füstös kocsmában, megrongált délszláv nyelven. Én fordítottam le magyarra Mosztárban. Csak úgy magamnak. Tudja, hogy hol van Mosztár városa?

– Persze. Albániában.

– Hercegovinában van. Ott tartózkodtam, amikor rommá lótték. Egy dohos pincében lapultam, képeket festettem vörös festékkel, mert csak vörös festékem maradt, magyarra fordítottam egy szerintem szellemes kocsmai nótát, hallgattam a robbanásokat, és akkor néha tényleg azt hittem, hogy közeleg a világvége. Még

magyar öntudatom is felbuzgott bennem. Ezért vagyok itt a békés lankák között, és egyáltalán nem félek az elkövetkezendő szörnyűségektől.

Azt hiszem, a földrajzilag tájékozatlan Trombitás eddigre már kissé őrülnék nézett, de még mindig nem tágított.

– Mindenképpen beszélnem kell a mérnök úrral. Segítséget nyújtunk a nehéz időkben. Pénzzel is kiegészíthetjük. . .

Hosszas magyarázatba kezdett, aminek az volt a lényege, hogy nagyobb mennyiségű készpénzt adnának a mérnök úrnak az utolsó hónapokra, hetekre és napokra, névleges adásvételi szerződést kötnének a házára, a szerződés úgylátványát veszítené az összeomlással, a világvége elmaradása esetében pedig újraforgalmaznák.

Meggyőzően érvelt, érezhetően nem először mondta ezt a szöveget, én meg szép lassan két függőleges csíkot rajzoltam fehér ingére a hosszú nyelű ecsettel, azután két vízszintes csíkot is. Ekkor végre visszatért a földre a satnya emberke.

– Mit. . . mit csinál velem? – dadogta.

– Menjen máshová trombitálni – javasoltam szelíden.

Felháborodott és tiltakozott. Végignézttem a lejtős utcánkon, nem szerettem volna ismét konfliktusba keveredni a magyar rendőrséggel súlyos testi sértés okozása miatt, az utcán senki sem járt, nem volt tehát szemtanú, az ecsetet elhelyeztem az egyik kapuoszlopra, majd pedig megragadtam a felháborodott Harsonás nadrágszíját, felemeltem a földről az egész embert, és az úttestre hajítottam. Néhányszor meghemperedett a lejtőn, hátán széthasadt az inge, de gyorsan talpra ugrott, és zöld csíkos, szakadt ingben csöndesen átkozódva elszaladt. Folytathattam a munkámat.

Az elkövetkező napokban felbukkant néhány nem egészen bizalomgerjesztő figura a ház körül, de nem törődtem velük, már az állatoknál tartottam az *Örök élet* kompozíciójában, a lovat és a medvét megfestettem, a szarvashoz készülődtem, és egyébként is vendéget vártunk. Kapuvári Zoltán hajóskapitányt az olaszországi Bari kikötővárosból. Házigazdámtól annyit tudtam róla, hogy együtt gyerekeskedtek a Vérmező környékén, osztálytársak voltak az elemiben és a gimnáziumban, később fellazult a szoros kapcsolat, mert Kapuvári Zoltán utálta a kémiát, viszont imádta a tengerészetet, hajóstiszt lett, utazgatott a Dunán, néha a tengereken is, a kapitányságig vitte, a Fehérhajú Szabadkőműves ezalatt megnősült, híres vegyész lett, összekotyvasztott néhány ma már világhíres habarcsot, most is ké-

nyelmesen él a jogdíjából, Kapuvári Zoltán pedig hajózott tovább, a 40-es évek végén disszidált Hollandiába, ahol megbecsülték szakértelmét, holland kereskedelmi hajókon kapitánykodott, többször bejárta a világ tengereit, majd méltányos nyugdíjjal szállt véglegesen partra, Bari kikötővárosban telepedett le, mert a tenger mellett akart pihenni öreg napjaiban, meg aztán Bari viszonylag közel van az Otrantói-szorozhoz, ahol egykor az első világháborúban dicső ütközet zajlott le, és Kapuvári Zoltán ma is mélységesen tiszteli Horthy Miklóst, nyilván ez is közrejátszott abban, hogy annak idején elhagyta szocialista hazáját, aminek következtében hosszú évtizedekre teljesen megszakadt a kapcsolat a két gyerekkori jó barát között, maga a barátság azonban megmaradt, az idők változtával Kapuvári Zoltán levélben bejelentkezett egykori osztálytársánál, és dr. Rónay Antal izgatott örömmel várta.

Már a szarvast és a vadmacskát is megfestettem, mire megjött a hajóskapitány. A reptérről taxival érkezett a ház elé, egy hordárral és két hajókofferrel, amiből arra lehetett következtetni, hogy elég sokáig szándékozik maradni, és pontosan olyan volt, amilyenek a mozgalmas akciófilmek alapján a marcona hajóskapitányokat elképzeljük. Hegyesre nyírt, hosszú ősz szakállal lépett ki a kocsiból, kicsit imbolyogva járt, átölelték egymást a Fehérhajú Szabadkőművessel, megható látvány volt, ahogyan veregették egymás hátát, a szemük könnybe lábadt, a hordár bevitte a házba a két hajókoffert, a taxi elhajtott, vitte a hordárt is, a két elérzékenyült öregembert gyöngéden betelerlem a nappaliba, leültek egymással szemben, azonnal felelevenítették ifjúkori emlékeiket, egy üveg konyakot raktam eléjük, és elmentem felvázolni a darvak vonulását.

Jó háromnegyed órányi iszogatás és emlékezés után persze csúnyán összevesztek. Kapuvári Zoltán öblös hangon átkozta a szabadkőműveseket, külön a magyar szabadkőműveseket, akik szerinte az első világháborúban példátlanul aljas módon agitáltak hazájuk és az egész magyarság ellen, az ő aknamunkájuk is nagyon-nagyon közrejátszott abban, hogy Magyarország tenger nélkül maradt, és a magyar tengerészet sorvadásnak indult. A Fehérhajú Szabadkőműves kissé vékonyabb hangon, de azonos hevességgel vitázott, elismerte, hogy néhány magyar páholy tagjai valóban galádul viselkedtek hazájukkal szemben, a többség azonban lojális és önfeláldozó volt, és a szabadkőművesek ma is a hazafiságra és a Bibliára esküsznek, lényegében tehát makulátlan állampolgárok. Kapuvári Zoltán ebben erősen kételkedett.

Délig lármáztak, akkor a közeli vendéglőből hozattam három adag pacalpörköltet a vegyész mérnök számlájára, megebédeltünk, majd borozgattunk, és visszatértünk a csendes beszélgetésre. Kapuvári hajóskapitány elmondta, hogy könyvet készül írni a magyar tengerészet neves személyiségeiről, rengeteg adatot összegyűjtött már, Budapestre is elsősorban a kiegészítő adatok felkutatása végett jött, és természetesen azért, hogy találkozzon legbensőségesebb gyermekkori barátjával. Később felnyitotta az egyik hajókoffert, és elővette a Borsszórót. Ekkor láttam először ezt a furcsa revolvért, a hajóskapitány figyelmeztetett bennünket, hogy csőre van töltve, ne babráljunk vele, azután elővett egy hőmérőt is a hajóládából, közölte, hogy ő most tengerre száll.

Értetlenül néztünk egymásra a Vegyész mérnökkel, Kapuvári Zoltán azonban elmagyarázta, hogy ő ebéd után tengervízben szokott lepihenni, kapitánykodása idején igazi tengervízben, nyugdíjas korában pedig fürdőkádban megfelelő hőfokú vízben, ezért kell a hőmérő, a revolvért pedig ilyenkor mindig kéznél tartja, mert igazi tengerésztiszt fegyver nélkül nem száll vízre. A revolverről annyit mondott, hogy Pepperbox a neve, egy hamburgi régiségkereskedőtől vásárolta, és azért kedveli, mert formája valamiképpen a hajóágyúkra emlékezteti. Ezután bement a fürdőszobába, vizet engedett a fürdőkádba, a hőmérővel gondosan ellenőrizte a víz melegségét, a Pepperboxot a kád szélére helyezte.

– Már gyerekkorában is hóbotos volt egy kicsit – dűnnyögte a Fehérhajú Szabadkőműves. – Egyszer télen befogott öt kóbor kutyát, felhúzatta velük szánkóinkat a Gellérthegy oldalára. Nehezen lehetett megfegyelmezni azokat az elvadult dögöket, de neki sikerült. Gábor fiam, bevinnéd a fürdőszobába a hintaszékemet?

Bevittem a hintaszéket, addigra Kapuvári Zoltán már tengerre szállt, a revolver mellette hevert, a Fehérhajú Szabadkőműves beült a hintaszékbe, rájuk csuktam az ajtót, folytattam a darvak felvázolását, a két régi barát meg továbbra is csendesen emlékezett vagy hevesen veszekedett. Az elkövetkező napokban is.

Kapuvári hajóskapitány reggelenként eljárt a könyvtárakba és irattárakba, jegyzetelt a magyar tengerészetről, ebéd után vízre szállt, elvitatkozott a Fehérhajú Szabadkőművessel, aki hintaszékben ringott a kád mellett, a hajóskapitány néha az én festegetőtevékenységemet is megszemlélte, eközben sokat mesélt a magyar tengerészet neves embereiről. Mondhatom, hogy eléggé tájékozott lettem ebben a témában. Legtöbbet természetesen Horthy Miklósról hallottam, aki ma

is Kapuvári Zoltán példaképe, tervezett könyvében majd letörli azt a sok mocskot, amit a megijesztett szolgálalelkű történészek a flottaparancsnokra szórtak, de tudom például azt is, hogy Gyújtó Károly volt a XIX. század elejének leghíresebb magyar származású révtengernagya, dr. Gáspár Ferenc tengerészeti irodalmunk megteremtője, Gaál Jenő a „Duna flottilla” első parancsnoka, László Elemér pedig a Monarchia legmagyarabb és legelegánsabb tisztje volt, aki Ferenc Ferdinánd trónörökös szigorú parancsa ellenére is magyarul beszélt a tengerészekkel, sőt Erzsébet királynéval is, akit a „Greif” tengernagyi jachton Madeirára szállított.

Szóval sok mindenről informálódtam a tengerészet területén, közben befejeztem a festményt, az angyal megjelent a darvak fölött, a nőalak bájos párdubőrben, a szőrös mellű férfiú husáanggal a kezében kiegyenesítette derekát.

A két öregúr alaposan szemrevételezte a képet, mindkettőjüknek tetszett, a Fehérhajú Szabadkőműves mindjárt kifizetett, és megkért, hogy kereteztessem be a festményt. Összegöngyöltem a vásznat, mentem a képkeretezőhöz. Az utcán megint felfigyeltem egy oktanul ténfergő alakra, de sajnos nem tulajdonítottam neki különösebb jelentőséget. Elvillamosoztam a XIII. kerületbe Burány Gézához, aki szerintem a legjobb képkeretező a világon, igaz, hogy lassan dolgozik, de mindent megcsinál, amit fából, fémből vagy műanyagból meg lehet csinálni, cifrázva vagy cifrázatlanul. Az *Örök élethez* cifrázatlan fakeretben állapodtunk meg, azután hazafelé már lassítottam, útközben megettem egy hamburgert, a szintetikus ízetlen bio-egészséges amerikai étel fogyasztása közben visszaidéztem a Mosztárban elfogyasztott nagyon ízletes és hagymaszagú razsnyicsás lepényeket, az egész Balkánból csak ez gerjeszt bennem időnként nosztalgiát, azután betértem még három sörözőbe, és megittam három korsó sört, hogy lazítsak a befejezett munka után. Addigra a hajóskapitány tengerre szállt, a Vegyész mérnök hintaszékében ringatózott, és barátián veszekedtek. Az igazat megvallva kissé kábán érkeztem haza, a szokásosnál kissé hosszabban kotorásztam a bejárati ajtónál, a nappali szobába lépve azonban egyből kitisztult a fejem. A vékonydongájú Trombitás vigyorgott rám, és mellette egy szőrös mellű, atlétatrikós, erőteljes férfi állt, husáanggal a kezében, mintha éppen az én festményemről lépett volna le. Ettől még nem ijedtem meg, de működni kezdtek mosztári reflexeim. Aki sokszor volt életveszélyben, érzékenyebbé válik, mint a nyugalmas hétköznapi emberek. A tarkómban éreztem, hogy mögöttem is áll valaki, ösztönösen félrekaptam a fejem, amikor lesújtott a másik husáng. Nem talált telibe, csak a fejbőröm mállott

szét a fülem mellett, megtántorodtam, teátrálisan kaszáltam a lábaimmal a levegőben, és nagyon céltudatosan lerogytam a heverőre. Ilyenkor nem ajánlatos a földre feküdni, mert a husáanggal járó agresszív legények hajlamosak megrugdosni, sőt megtaposni a földön heverő embert. Behunyt szemmel nyúltam el az ágyon, éreztem, hogy vér csorog az arcomon, csúnya látványt nyújthattam, mert ilyen beszéd zajlott fölöttem:

– Meghalt?

– Nem. Csak elájult.

– Hagyjuk a fenébe! Keressük meg a két vén hülyét, és írassuk alá a papírt.

Hárman voltak, elmentek anélkül, hogy belém rúgtak volna, és csakhamar a fürdőszoba ajtaján dörömböltek. A hajóskapitány hangját hallottam.

– Te vagy az, Gábor fiam?!

– Persze hogy én vagyok – mondta egy érdes hang. – Nyissa ki az ajtót.

Rövid csend következett, a hajóskapitány gyanút foghatott, mert megkérdezte:

– Emlékszel még Kászon-jakabfalvi László Elemérrre?

– Miféle Jakabfalvi Elemér?! – üvöltötte egy ingerült hang. – Nyisd ki ezt a rohadt ajtót, te vén marha!

Ekkor eldördült egy lövés, fájdalmas kiáltás hallatszott, majd még két lövés és újabb jajkiáltás.

Felugrottam, kitöröltem szememből a vért, a lármázás felé indultam, a cingár Trombitás nekem szaladt, a kijárat felé tartott, elkaptam a torkát, ismét felemeltem, mint egykoron az utcán, és a falhoz kentem. Összeomlott, én meg elmentem körülnézni a fürdőszoba tájékán. A kilyuggatott ajtó előtt két atlétatrikós, robusztus férfi görnyedezett, az egyik a combját, másik a hasát fogta, a kezük olyan volt, mintha piros festékbe mártották volna, a husángok, talán baseballütők, a padlón heverték. Kicsit megvigasztalódtam, hogy nemcsak én vérzek a tágas budai villában, a dorongokat félrerugdostam, és bekiabáltam a fürdőszobába.

– Kászon-jakabfalvi László Elemér haditengerészetünk legmagyarabb és legegészségesebb tisztje volt! Erzsébet királynéval is magyarul beszélt a „Greifen”.

A Fehérhajú Szabadkőműves kinyitotta az ajtót, döbbenten érdeklődött, hogy mi történik tulajdonképpen.

– Úgy látszik, hogy a lakásmaffiának nevezett érdekcsoport felfigyelt a házára

– mondtam. – Ajánlom, hogy hívja ki a rendőrséget.

Nem volt éppen szerencsés javaslat, komolyan tartottam attól, hogy ismét

összeütközésbe kerülök a magyar rendőrséggel, ismét megvádolnak, pontosabban: meggyanúsítanak súlyos testi sértés okozásával, ami veszélyes következményekkel, akár kiutasítással is járhat, de közben felocsúdott a cingár Harsonás, és megmentette a helyzetet.

- Ne hívják a rendőrséget – mondta könyörögve. – Mindjárt elmegyünk. . .
- Többé ne zavarogjanak errefelé – parancsoltam katonásan.
- Nem fogunk zavarogni – ígérte a Harsonás, és kivezette a házból a két meglőtt, görnyedező verőlegényét. Véryomok maradtak utánuk, és két husáng.

Benéztem a fürdőszobába. Kapuvári Zoltán hajóskapitány töprengve és szakállasan ült a fürdőkádban, a revolvért piszkálgatta, és bosszúsan azt mondta:

- A harmadik lövés után bedöglött a Borsszóró. Az isten verje meg! Becsapott az a hamburgi régiségkereskedő. Biztosan zsidó szabadkőműves a gazember.
- Ebben egyáltalán nem lehetsz biztos – tiltakozott dr. Rónay Antal vegyész-mérnök, és máris belekezdtek az újabb veszekedésbe.

Lemostam és tükör előtt befásliztam a fejemet, azután egy szakkönyvben elolvastam mindent a Borsszóró (Pepperbox) nevű kézfegyverről.

Rajzoljam már le végre? Rendben van, lerajzolom. Tessék. Olyan, mint egy fordított forgópisztoly. Hajóágyúnak is nézheti valaki. Maguk, írók időnként meglepően nehéz felfogásúak. De hadd mondjam végig, amit elkezdtem. Másnapra takarítóasszonyt hívtunk, aki felcsutakolta a vérfoltokat, mi pedig megbeszéltük a történeteket, azután a Fehérhajú Szabadkőműves megbízott, hogy fessek egy képet *Magyar Tengerészet* címmel. Csakhogy ezúttal meglehetősen bizonytalan utasításokat kaptam. Kék tengert és fehér hajókat kívánt. Ez minden. . .

Valójában ezért jöttem el, uram. . . Magának mindig akadnak okos ötletei.

Hogyan? Fessem le a Borsszórót barnán és ezüstösen a kék tenger és a habokból kiemelkedő fehér vitorlák fölé? Értem. A vitorlák akár süllyedő, akár a mélységből kiemelkedő hajót is sugalmazhatnak. Igen. Ezt könnyen meg tudom csinálni. Esetleg néhány kecsesen röpködő sirályt is odarajzolnék a háttérbe. . . Tökéletesen megfelel. A két öregembernek tetszeni fog. Köszönöm a segítségét, uram. Egyáltalán nem gondoltam komolyan azt, amit az írók nehéz felfogásáról mondtam.

Kevesebb, mint három perc

Tudok egy Les Vigas nevű italkimérő bodegáról, de sohasem álltam meg előtte, Dominikával a tisztábbra magyarított változatba, a Lesz Vigasz sörözőbe tértünk be megünnepelni valamit egy verőfényes nap kezdetén. Dominika hívott meg, arra gondoltam, hogy a mindig gyönyörűen mosolygó szomszéd lány megint sikeresen szigorlatozott, az utóbbi időben bámulatos rendszerességgel járt az egyetemre, csakhamar kiderült azonban, hogy egészen mást ünnepelünk, a türelmi zónák ügyében ugyanis kezdenek rugalmasabbá válni a mérvadó álláspontok, bár én az idevonatkozó híradásokból inkább azt szűrtem ki, hogy fokozódik a tanácstalanság, sorozatos ügyetlenségeket is felfedezni vélek, de a lényeg végeredményben az, hogy valamelyest feloldódott a rendőri merevség, Dominika éjszakánként már ismét kimerészkedik az utcákra, mostanában nem büntették meg, majdnem zavartalanul dolgozhat, anyagi helyzete is kezd elrendeződni, amolyan szerényebb ünnepségre is telik megspórolt pénzéből.

Neveltetésem folytán helytelenítem a női szabadosság bizonyos megnyilvánulásait, de ezt csak ritkán és olyankor is főleg áttételesen említem Dominikának, egyebek között nyilván ez is hozzájárult jószomszédi viszonyunk tartósságához és az ünnepléshez a Lesz Vigaszban. Dominika magának unicumot, nekem pedig konyakot rendelt, gyönyörűen mosolygott rám, valakik esetleg szerelmespárnak nézhetek bennünket, vagy talán családtagoknak, a szembeötlő korkülönbség miatt azt is hihették volna, hogy egy aggódó apa üldögél boldog lányával a közepesen rosszhírű sörözőben a kora délelőtti órákban. A mellettünk lévő asztalnál viszont igazi szerelmespár merengett. Ott a férfi volt a fiatalabb, kisportolt termetű, zselézetten túskehajú fiatalember, selyemfiúnak vagy stricinek néztem, ezt közöltem Dominikával, ő kétkedve rázta a fejét, mert az illetőt még sohasem látta szakmai köreiben. A nő valamivel idősebbnek látszott, de ápolt külsejű és elegáns öltözékű volt, ruhája selymesen csillogott, az ujjain aranygyűrűk, a csuklóján széles arany

karkötők sárgállottak, a fülcimpáján aranykarikák lógtak, az ékszerek első pillantásra akár sárgarézből is lehettek volna, ehhez az elegáns nőhöz azonban az igazi arany illett, még akkor is, ha ennyi ékszer terhe alatt csöndesen sírdogált, egyik aranyos kezében krémszínű likőrt tartott, a másikkal a zselézett férfiú karját simogatta, az meg bűnbánó szemmel nézett a könnyes szemekbe, és ásványvizet ivott. Halkan beszélgettek, semmit sem hallottunk, de nem is érdekelt, hogy miről suttognak, az érzelgős jeleneteket is helytelenítem, különösen ha nagy nyilvánosság előtt zajlik.

Egy távolabbi asztalnál négytagú társaság tanyázott, gyűrött ruházatú és gyűrött arcú öregedő férfiak, ők hangosan beszélgettek. Ekkor jártam először a Lesz Vigaszban, de egyből megállapítottam, hogy törzsvendégek, igen fesztelenül viselkedtek, szellemeskedtek a csapossal, közben régi élményeiket elevenítették fel az egykori javítóintézetekről, az emlékek mindenképpen jól illeszkedtek mostani külsejükhöz, futó pillantást vettem a szerelmespárra, és átvillant az agyamon, hogy én szerettemnek semmiképpen sem tanácsolnám, hogy aranygyűrűkkel megpakolva merengjenek hosszasan ilyen és hasonló környezetben.

Kihozták italainkat, koccintottam Dominikával, sok sikert kívántam neki éjszakai portyázásain, nem állhattam meg azonban, hogy burkoltan ne utaljak arra, talán mégis célszerűbb lenne nagyobb gondot fordítani egyetemi tanulmányaira, terjengősen elmagyaráztam, hogy hosszú távon ez mindenképpen biztonságosabb befektetés még anyagi szempontból is. Jó szándékú okításom közben az egyik törzsvendég elvitte a kiürült söröskancsókat a söntéshez, frissen telicsapolt korsókkal egyensúlyozott visszafelé, és meglökte az asztalunkat, a konyakospoharam felborult. Rosszat sejtettem, megtapasztaltam már néhány kocsmai köztökdést. A törzsvendég a habos korsókat barátai elé rakta, majd visszajött az asztalunkhoz. Hajlott háttal állt meg mellettünk, az arca nemcsak gyűrött, hanem borostás is volt, őszes, szürke szőrzete kicsit tisztátalannak látszott. Ehhez képest meglepő udvariassággal szólalt meg.

– Elnézést kérek, uram, a kellemetlenségért – mondta. – Higgye el, nem szándékosan történt.

Továbbra is köztökdési szándékot éreztem, de azért békülékenyen azt mondtam:

- Elhiszem.
- Engedje meg, hogy hozzak egy pohár konyakot.

– Nem szükséges – mondtam megbocsátóan. – Alig volt már a poharamban. Majd rendelek magamnak egy másikat.

A borostás arc elkomorult.

– A tisztesség azt kívánja, hogy fizessek ügyetlenségemért. Kérem, ne utasítson vissza és ne sértsen meg.

Rossz érzéseim még nem múltak el, ezért ráhagytam.

– A világért sem szeretném megsérteni.

Elégedetten bólintott, a söntéshez ment, hozott egy pohár konyakot, az asztalra tette, majd visszatért társaihoz és söréhez.

Ámulva néztem utána, ő volt a legönérzetesebb és legudvariasabb korhely, akivel valaha találkoztam. Azután ámulva néztem a túskehajú sportember után, aki kiment az utcára, beült egy sötétbordó színű hatalmas autóba, és elhajtott. Könnyező szerelmét a Lesz Vigaszban hagyta a rengeteg arannyal.

A nagy bámészkodásban teljesen elfelejtettem, hogy hol is tartottam Dominika okításában, ő azonban kisegített, folytatta, ahol én abbahagytam. Elismerte, hogy az egyetemi végzettség hosszú távon talán biztosabb jövőt ígér, csak hogy ő rövid távon is biztonságot akar teremteni magának, meg aztán szereti a mozgalmas életet, elég fiatal és elég szép hozzá.

– Üljetek át az asztalomhoz – mondta ekkor halkán és kissé fátyolos hangon az aranyozott hölgy.

Csodálkozva és tanácstalanul néztünk egymásra Dominikával. Nekem semmi kedvem sem volt átülni a szomszéd asztalhoz, ha tehetem, mindig nagy ívben elkerülöm a likőröktől lerészegedő ismeretlen nőket, még olyankor is, ha elegánsan öltöztek.

– Nem szeretem, ha idegenek letegeznek – dűnnyögtem magam elé.

– Sohasem értettem ezt a mániáját – mondta Dominika. – A hölgy bizonyára csak engem tegezett le, és engem ez egyáltalán nem zavar.

– Üljetek át hozzám – kérlelt most már hangosabban a szomszédunk.

– Bajban van szegény – súgta Dominika őszinte részvétellel. – Talán segíthetünk rajta.

Áttelepültünk hát a szomszéd asztalhoz, én rosszkedvűen és kelletlenül, Dominika viszont segítőkészen. Az elegáns ismeretlen nő megtörölte a szemét, italt rendelt mindhármunknak, majd bemutatkozott.

– Márún Barbara vagyok. Leánykori nevem Czígel. Cézével.

Dominika is bemutatkozott, én meg azt mondtam:

– Odalent a Délvidéken, mármint az országhatáron túl, elég sok Barbarát ismertem. Eredendően ugyan Borbálának hívták valamennyit, de fiatalos hevületükben Barbarák lettek, ez előkelőbben vagy szlávosabban hangzott, így próbálták belopni magukat az uralkodó nemzet szívébe. De amikor arrafelé kezdett eldurvulni a világ, gyorsan visszaváltottak Borbálára, csak hogy addigra megöregedtek és megfonnyadtak.

– Engem sohasem hívtak Borbálának – mondta Márún Barbara. – A férjem is Barbaraként ismert meg. A férjem egyébként szíriai üzletember, Márún Miháil a neve.

Megveregettem Barbara bal karját.

– Jó nevű üzletember lehet, amennyiben ezek a súlyos fémkarikák aranyból vannak.

– Színaranyból – mondta büszkén. – Én csak színarany ékszereket viselek. Otthon még ennél is több van. De azokhoz már soha többé nem nyúlok.

– Miért? – érdeklődött élénken Dominika. – Én is nagyon kedvelném a színarany ékszereket, csak hogy...

– Miháil egy komisz kandisznó.

– Bőkezű komisz kandisznó – pontosítottam.

– Mától kezdve látni sem akarom. Ha elmondanám, hogy mostanában hogyan bánik velem...

Leintettem.

– Ne mondja el. Elképzeljük magunktól.

Barbara rendelt magának még egy pohár likőrt, és folytatta panaszát.

– Pedig négy gyönyörű kislányt szültem Miháilnak, mégis komiszul bánik velem. Tegnap hátrakötözte a kezemet, dróttal kötözte meg.

– Ha a gyönyörű lányok mellé szülne neki egy csúnyácska kisfiút is, Miháil esetleg visszafogná komiszságát.

Barbarának ismét könnybe lábadtak a szemei.

– Én Norbit szeretem – mondta remegő szájjal. – De Norbi elhagyott.

– Norbi bizonyára az a zsíros fejű strigó, aki az imént eltűzött innen – mondtam megvetően.

– Ne beszéljen így Norbiról – kérlelt Barbara. – Ő nem strigó, hanem a férjem sofőrje, és nagyon szeret engem.

– Akkor miért hagyott el? – kérdezte Dominika.

– Fél a férjemtől – sírdogált Barbara. – Miháil kegyetlen ember. Csúnyán elbánná Norbival, ha tudomást szerezne a viszonyunkról.

Ezután igen aléltan és bánatosan újabb italokat rendelt, én pedig kezdtem kellemetlenül érezni magam.

– Fizessünk, és menjünk innen a fenébe – mondtam idegesen.

Márún Barbara degeszre tömött pénztárcát vett elő táskájából, fizetett a pincérnek, bőséges borraivalót adott, sok pénz volt a pénztárcájában. Okkal idegeskedtem. A gyűrótt törzsvendégek már régen felfigyeltek az aranygyűrűkre és karkötőkre, és most a pénzt is meglátták.

– Menjünk haza – mondtam sürgetően. – A mai világban nem tanácsos aranyat és pénzt mutogatni koszolódó kocsmákban.

– Nem megyek haza – tiltakozott Barbara. – Soha többé nem akarom látni a férjemet. Dróttal kötözte meg a kezemet, és egyéb szörnyűségeket is művelt velem...

– Mi lesz a kislányokkal? – kérdezte Dominika.

– Édesanyámnál vannak. Ő majd gondoskodik róluk.

– Elviszünk édesanyádhoz – ajánlotta Dominika.

– Miháil ott gyorsan megtalálja.

– Menjünk már a francba! – mondtam dühösen.

Dominika felemelte a kezét, igyekezett megnyugtatni mindkettőnket.

– Majd én intézkedem. Ismerek néhány csöndes panziót.

Azzal már intézkedett is. A pincérrel taxit hívatott, Márún Barbarát kitámogattuk vagy inkább kivittük az utcára, lábaival engedelmesen kalimpált kettőnk között néhány centivel a járda felett. Beültünk a taxiba, Dominika csak annyit mondott a sofőrnek:

– Napnyugta.

Valahol a vasúti töltés mellett van a Napnyugta, kétemeletes, vedlett falú panzió, nem kimondottan vendégcsalogató látvány, de feltételezem, hogy Dominika már többször járt itt, rábízhattuk magunkat. Kiemeltük Barbarát a kocsiból, és besegítettük a házba. Az ajtó mellett sokat tapasztalt öreg portás ült, kedvesen rámosolygott Dominikára, de amikor megtudta, hogy a félig alélt Barbarát szeretnénk nála elhelyezni, sajnálkozva széttárta karjait, és közölte, hogy nincs üres szobájuk.

Visszamentünk a taxiba.

– Túl korán megmutattuk a személyzetnek – mondtam bosszúsan.

– A Ligeti Lugasban majd másképpen rendezzük el a dolgot – biztosított Dominika.

A taxis értett a szóból, vitt bennünket a Ligeti Lugasba, ami háromemeletes, legjobb esetben másfél csillagos szálloda egy kis park mellett. Barbara csöndesen bóbiskolt, mire odaértünk, Dominika megpaskolta az arcát.

– Adjál ötezer forintot.

Az asszony felnyitotta a szemét, és készségesen elővett táskájából ötezer forintot. Dominika besietett a szállodába, pár perc múlva már jött is vissza egy szobakulccsal, amelynek karikáján almanagyságú fagömb lógott.

– A 8-as szoba a tiéd – mondta Barbarának. – Holnap délig ki van fizetve. Mehetünk.

És mentünk szorosán – hármásban. A Ligeti Lugas előcsarnokában egy kevésbé gyanakvó fiatal portás figyelt bennünket, kicsit elképedt, amikor meglátta rozzant vendégét, de nem szólt semmit.

Becipeltük Márún Barbarát a 8-as szobába, leültettük az ágyra. Az ágyon kívül volt ott még egy éjjeliszekrény, egy mosdókagyló és néhány kampósszög a falba verve, praktikus ruhaakasztóként.

Dominika is leült az ágyra, gyöngéden abajgatta az elfáradt asszonyt.

– Itt kipihenheted magad – mondta neki kedvesen. – Azután tiszta fejjel majd eldöntöd, hogy mit csinálsz a továbbiakban.

– A taxit én fizetem – mondta Barbara. – Tízezer elég lesz?

– Elég lesz.

Átadott tízezer forintot, Dominika pedig megkérdezte tőle:

– Hol lakik az édesanyád?

– Oda sem mehetek többé – mondta Barbara. – Miháail egyből rám találna, és megint komiszul bánna velem.

– Édesanyád aggódni fog miattad – győzködte Dominika. – Legalább a telefonszámát mondd meg. Felhívom, és megnyugtatom, hogy jól vagy.

A telefonszámot hajlandó volt elárulni, Dominika előkapott egy kis noteszt, felírta a számot, ezután egy másik lapra felírt egy másik számot, ezt a lapot kitépte, és az éjjeliszekrényre tette.

– Ha véletlenül bajba kerülnél, ezen a számon felhívhatsz bennünket.

– Köszönöm – mondta Barbara.
Dominika felállt, elégedettnek látszott. Szeretett önzetlenül jótékonykodni.

– Most elmegyünk – mondta. – Zárd be utánunk az ajtót, és ne engedj be senkit. Rosszindulatú emberek is járhatnak errefelé.

– Az aranyakat is ajánlatos lenne leszerelni és kevésbé feltűnő helyen tárolni – javasoltam.

– Köszönöm – mondta még egyszer Barbara.
Felállt, imbolygott kicsit, de nem esett el. Bezárta mögöttünk az ajtót, az öklömnyi fagömb nagyot koppant belülről.

Dominika a folyosón árulta el nekem, hogy az én telefonszámomat hagyta az éjjeliszekrényen.

– Ez igazán kedves magától – mondtam rosszkedvűen. – Eddig is módfelett élveztem a szerelmeset liba dajkálását. A jövőben is minden bizonnyal örömet lelnék benne. De előfordulhat, hogy kihúzom a telefonszínórt a falból, mihelyt hazaérek. Ha el nem felejttem.

– Nekem nincs telefonom – mentegetőzött Dominika. – Ming megígérte, hogy hamarosan bevezetted. Ő kicsit körülményesen intézi a dolgait, de hát kénytelen vagyok eltérni, maga is jól tudja, az ő lakásában lakom.

– Nagyon jól tudom. Mára azonban elegendő van a komizkodó arab és a körülményeskedő kínai üzletemberekből. Emellett még éhes is vagyok.

– A Lesz Vigaszban kitűnő pacalpörköltet készítenek. Szereti?

– Imádom. Igyekezzünk!

A taxival elhajtattunk a sörözőhöz, Dominika rendezte a számlát, odabent a törzsvendégek már régi ismerősként üdvözöltek bennünket.

– Fészkébe rakták a csillogó tyúkot? – érdeklődtek kedélyesen.

– Nagyon jó helyre vittük – mondtam. – Békésen pihenget. Holnapra újjászületik.

Kissé távolabb ültünk le a kedélyes társaságtól, de a beszélgetés így is folytatódott. Rajtunk kívül más vendég nem volt a Lesz Vigaszban, távolabbról is beszélgethettünk.

– Többször felbukkant már itt azzal a bájgúnárral – mondta valamelyikük. – Ekkora mennyiségű arany azonban még nem csörgött rajta. Veszélyes lehet az ilyesmi. Mindenféle emberek közlekednek a városban. Valaki esetleg megkoptaszthatja. Márpedig az öregedő tyúkok meglehetősen csúnyák kopaszon. Figyel-

meztetni kellene a világ gyarlóságaira.

– Már megtörtént – mondtam. – Ezentúl visszafogottabban fog csillogni. Mi pedig most pacalpörköltet eszünk, és sört iszunk hozzá. Ennyi jótékonykodás után igazán megérdemeljük.

– Megérdemlik – mondta az a borostás képű férfiú, aki nemrégben feldöntötte a konyakomat. – Fogyasszanak jóízűen és nyugodtan. Többé nem fogom meglökni az asztalukat. Szűkös anyagi kereteink nem engedik meg a többszöri ügyetlenkedést és a rendkívüli kiadásokat.

Néha teljesen oktalanul és ostobán megpróbálok összebarátkozni gyanús idegenekkel, amit azután utólag mindig megbánok. Ezúttal is ez történt.

– Szívesen fizetek mindenkinek egy korsó sört – mondtam nagylelkűen. Egyébként is úgy éreztem, hogy az egész társalgás erre hegyeződik ki.

Csönd lett a másik asztalnál. A borostás képű vendég felállt, lassan odajött hozzánk.

– Leülhetnek fél percre? – kérdezte udvariasan.

– Tessék – mondtam én is udvariasan.

Leült, az állát simogatta, az asztalt nézte, maga elé beszélt.

– Ön rokonszenves embernek látszik, uram – mondta. – Ezért nem szeretném, ha félreismerne bennünket. Engem Lékó Jánosnak hívnak. Lehet, hogy találkoztam már a nevemmel az újságokban.

Kérdően felemelte a fejét, én meg röstelkedve azt mondtam:

– Elég felületesen futom át az újságokat. Általában unalmas írásokat közölnek.

– Igaza van – helyeselt szomorúan Lékó János. – Időnként azonban rólunk is írnak, főleg október 23-a tájékán. Igaz, csak rövid cikkeket, de az én nevemet már többször is kiírták. Tudja, mi vagyunk a kerület úgynevezett ötvenhatos gyermekei. Biztosan hallott rólunk.

– Alig néhány éve költöztem ide – röstelkedtem tovább. – Nem tájékozódtam még kellőképpen. A Lesz Vigaszba is ma tértem be először.

– Ötvenhat októberében igen élénk és jó szellemű gyerekcsapat gyűlt itt össze. Én voltam a vezérük, mert én voltam a legidősebb, akkor már a tizenötödik évemben jártam. A többiek fiatalabbak voltak, de csupa jó szellemű és jóérzésű gyerek. Itt a vasúti felüljáró melletti téren három orosz tankot és négy terepjárót égettünk ki. Benzinnel töltött sörösüvegekkel. Amolyan Molotov-koktélokkal. Én

magam egyedül kiégettem egy tankot és két terepjárót. Tudja, a bandavezérnek a legjobbnak kell lennie.

Elhallgatott, várakozóan, majdnem reménykedve nézett rám. Én is hallgattam.

– Elhiszi? – kérdezte.

– Nehezen – vallottam be őszintén.

– Mások is így vannak vele – sóhajtotta csalódottan. – Pedig néha az újságok is írnak rólunk. Kár, hogy az emberek jóformán semmit sem hisznek el az újságoknak. Lecsúszott, tarháló alkoholistáknak vélnek bennünket. Sohasem vágunk le senkit. A megrögzött kétkedőknek legfeljebb fogadást ajánlunk. Régi reflexeink ugyanis megmaradtak. Ha ez meggyőzi önt, és ha úgy kívánja, fogadhatunk egy rekesz sörben, hogy három percen belül minden segédeszköz nélkül felbontok egy üveg sört, kiiszom, megtöltöm benzinnel és felrobbantom.

– Ne tegye ezt! – riadozott Dominika. – Nagyon kérem, ne tegye!

Lékó János értetlenül nézett rám.

– Mi baja van a kisasszonynak?

– Bonyolult eset – mondtam, majd kissé zagyván magyarázkodni kezdtem.

– A kisasszony egy becsődölt szemüvegboltban lakik, pontosan a lakásom alatt. Szépen berendezkedett ott. A bolt egy Ming nevű kínai mandariné, aki emellett felvásárolt még néhány becsődölt üzlethelyiséget az utcánkban. Hetekkel ezelőtt valakik robbanópalackokat dobtak be ezekbe az üres boltokba. Így aztán érthető, hogy a kisasszony riadozik a Molotov-koktéloktól.

– Hallottam ezekről a gyújtogatásokról – mondta Lékó János. – Nem mi voltunk. Mi kizárólag páncélosokat és terepjárókat égettünk ki. Ma meg legfeljebb meggyőzés céljából robbantunk.

– Halasszuk későbbre – mondtam. – Majd eljövök egyszer a kisasszony nélkül.

– Nem szoktunk szép lányokat ijesztgetni – nyugtatott meg bennünket Lékó János. – A fogadást persze fenntartom. Bármikor megtalálhat bennünket. Ma este is itt leszünk.

Felállt, megköszönte türelmünket, jó étvágyat kívánt, és visszatért törzsasztalához. Dominikával jó étvággal megettük a pacalt, tényleg finom volt, sört ittunk rá, majd jóllakottan és elégedetten hazamentünk.

Dominika feljött hozzám, hogy telefonáljon Márún Barbara édesanyjának. Én addig a fürdőszobába mentem, fogat mostam, a szokásos délutáni alvásomhoz

készülődtem. A telefon melletti mondatfoslányokból azt szűrtem ki, hogy Dominika elérte az aggódó édesanyát, megnyugtatta, hogy Barbara jól van, ép és egészséges, jelenleg igazán jó helyen, a Ligeti Lugasban pihen. Ezután Dominika is elvonult délutáni pihenőre, reményei szerint fárasztó éjszaka várt rá, fel kellett készülnie.

Legalább két és fél órát aludtam, már sötétedett, mire felébredtem, kipihenten és felkészülten vághattam neki a magam éjszakai munkájának. Villanyt gyűjtöttem, az íróasztalomhoz ültem, folytatnom kellett azt a novellát, ami arról szólt, hogy az üres, de céltudatosan felvásárolt boltokba irigy emberek égő kanóccal ékesített benzinpalackokat dobálnak be, de a bölcs kínai tulajdonos véget vet a randalírozásnak, a betört kirakatokat ütésálló üvegekkel biztosítja, a füstös falakat pedig újrafesteti. Ez nagyjából igaz történet, csak hogy idekíváncozott egy csattanós irodalmi fordulat, mert anélkül az egész nem ér semmit. Néhány éjszakát már átkínlódtam ezzel a feladvánnyal, most is hosszasan elméláztam a papír fölött és kissé irigykedve arra gondoltam, hogy Dominikának sokkal mozgalmasabb és érdekesebb éjszakai vannak, mint nekem. Ekkor megcsörrent a telefon. Elfelejtettem kihúzni a zsinórt a falból. Fölvettem a kagylót, egy férfi szólt bele idegen akcentussal, kellemetlen torokhangon.

– Miháil Márún vagyok. Ezt a telefonszámot találtam a feleségem szobájában.

– Érdekes... – mondtam zavartan, bár mindjárt tudtam, hogy kivel beszélek, és azt is sejtettem, hogy miért hív az illető.

– Nem szoktam szétszórni a telefonszámomat. Tudja, én eléggé zárkózott ember vagyok...

– Maga vitte a feleségemet a Ligeti Lugasba? – kérdezte az érdes hang.

Rövid időre elhallgattam, azután visszakérdeztem.

– A felesége leánykori neve Czígel Barbara? Cézével?

Most ő hallgatott el egy pillanatra, de azután gyorsan rávágta:

– Igen. Czígel Barbara, cézével.

– Őt én vittem a szállodába. Segíteni akartam rajta.

– Sürgősen beszélünk kell egymással.

– Azt csináljuk, éppen beszélgetünk.

– Találkoznunk kell!

Nem tetszett nekem Márún Miháil torokhangja. A modora sem tetszett. Már

szinte teljesen elfeledkeztem Lékó Jánosról, de most eszembe jutott.

– Fontos? – kérdeztem.

– Nagyon fontos és nagyon sürgős.

Igyekeztem gyorsan gondolkozni, és igyekeztem lassan válaszolni.

– Rendben van... Egy óra múlva a Lesz Vigasz sörözőben leszek... Ez egy igazán szemrevaló vendéglő. Tudja, hogy hol van?

– Megtalálom – mondta magabiztosan Márún Miháil.

Vége szakadt a beszélgetésnek, néhányszor körbejártam a szobámban, hosszasan eltöprengtem, hogy örüljek-e vagy inkább bosszankodjak a telefonhívás miatt. Arra mindenképpen jó ürügyet szolgáltatott, hogy félbeszakítsam irodalmi alkotómunkámat, ennek tehát örültem, a türelmetlen torokhangból azonban burkolt fenyegetést véltem kihallani. Kinéztem az ablakon. Csöndes sétálóutca a miénk, kandeláberekkel, szökőkúttal és padokkal, sötétedés után azonban kevesen sétálnak errefelé, egyedül Ming jelenik meg rendszeresen, a robbantások óta éber szemmel tartja újrafestett érdekltségeit. Ezen az estén is ott ült az egyik padon a szökőkút közelében. Tébláboltam még egy ideig a lakásban, elrendeztettem papírjaimat az íróasztalon, elszívtam három cigarettát, belelapoztam az újságokba, ezúttal sem találtam egyetlen érdekes cikket sem. Aztán elindultam.

Először Minghez sétáltam, barátságosan üdvözöltem, ő barátságosan visszaköszönt, és nyájasan rám mosolygott, ahogyan az öreg kínaiak szokták.

Azonnal a tárgyra tértem.

– Maga otthonosan mozog bizonyos körökben – mondtam némileg hízelgően. – Ezekből a körökből én jóformán születésemtől kezdve kirekesztődtem. Ismer egy Márún Miháil nevű szíriai üzletembert? Ő fordítva, Miháil Márúnként szokott bemutatkozni.

– Hallottam róla – mondta az öreg kínai, és már nem mosolygott.

– Egy órával ezelőtt felhívott telefonon. Kellemetlen torokhangon beszélt.

– Ki kellett volna húznia a telefonszínort a falból.

– Szándékomban állt, de megfeledkeztem róla, örök életemben szórakozott és feledékeny voltam. Az esernyőimet is folyton elhagyom. Szóval ki ez a Márún Miháil?

Ming előbb megszemlélte a szökőkutat, végignézett a sétálóutcán, majd meglepő egyenességgel válaszolt.

– Pöffeszkedő sivatagi patkány. Komoly üzletemberek nem állnak vele szóba.

– Én sajnos nem vagyok komoly üzletember – mondtam bosszúsan. – Találkozót beszélünk meg.

– Mondja le.

– Nem tehetem. Megígértem. És én szavatartó ember vagyok. Ha egyszer megígérek valamit. . . Szóval büszke vagyok arra, hogy mindig állom a szavamat. Lehet, hogy ezért nem lett belőlem komoly üzletember?

A bölcs öreg kínai erre már semmit se válaszolt, mélybarna szemekkel nézett rám, szemeiben őszinte szánalmat véltem felfedezni.

Mégis elmentem a Lesz Vigaszba. A sörözőben sokkal nagyobb volt a nyüzsgés, mint napközben, itt nyilván sötétedés után kezdődik az igazi élet. Fiala fiúk és lányok hangoskodtak az asztaloknál, nevetve járkáltak ki-be az ajtón, szemlátomást jól érezték magukat, és az állítólagos ötvenhatos gyerekek is megszapordtak, nyolcan ültek törzsasztaluknál. Leültem hozzájuk kilencediknek.

Egyáltalán nem lepődtek meg, sőt az volt az érzésem, hogy vártak rám, holott eredetileg nem akartam eljönni, Márún Mikháil telefonhívásakor döntöttem másképpen.

– Tehát még mindig kételkedik – állapította meg szinte bánatosan Lékó János. – Pedig én a tiszta igazságot meséltem el magának.

– Szeretek mindenről megbizonyosodni – mondtam. – Utálok a bizonytalanságot. A bizonytalanság rongálja az idegeimet, és olyankor nyugtalan lélekkel alszom.

Lékó János megértően bólogatott, és mintha elérzékenyült volna egy kicsit.

– Élénk gyerekek voltunk – mondta. – Sokkal élénkebbek, mint ezek a fiatalok itt körülöttünk. És átéltünk néhány szép napot, csak hogy akkoriban kevés volt a benzin és az üres sörösüveg. A szép napok elmúltak, minket meg begyűjtöttek, és különféle javító-nevelő intézetekbe raktak bennünket. Hosszú évekig javígtattak valamennyiünket, és igen gyötrelmes nevelési módszereket alkalmaztak. Megfizettünk a szép napokért, elhiheti.

– Ezt elhiszem.

– Később sem kényeztettek bennünket. Én vittem legtöbbször valamennyiünk közül. Postásként mentem nyugdíjba az Északi Járműjavítóból. A többiek főleg segéd munkásként csákányoztak, a szerencsésebbek legfeljebb a bakterségig jutottak. Az efféle munkákban megráncosodik az ember bőre, koszos lesz a ruhája.

– Én ma is bakter vagyok – szólt közbe valaki az asztal végéről.

– A végére kissé toprongyosak lettünk – folytatta Lékó János.

– Igaz, az utóbbi években néha dicsérőleg írnak rólunk az újságok, de szűkös anyagi kereteink nem tágulnak, így hát fogadásokat is kötünk kétkedő emberekkel.

– Állom a fogadást – mondtam.

Lékó János majdnem ugyanolyan szájalommal nézett rám, mint a bölcs öreg kínai a szökőkút mellett.

– Elveszíti a fogadást, uram. A fogaim még jók, a fogaimmal fogom felnyitni a sört. . .

Hirtelen elhallgatott. Valaki megszólalt mögöttem.

– Ő az. Megismerem.

Megfordultam a székesemen. A sportos testalkatú Norbi és egy alacsony, kövér, vékony bajuszos, barna arcú ember állt mögöttem. A vékony bajusz megmozdult, a kövér ember azt mondta:

– Miháil Márún vagyok. Én telefonáltam.

– Megismerem bársonyos hangjáról – mondtam.

– Sürgősen beszélünk kell.

Lékó Jánoshoz fordultam.

– Elnézést. Mindjárt visszajövök. A fogadás áll.

Norbival és Miháillal kerestünk egy üres asztalt, leültünk. Ők ketten az asztalra könyököltek, és igen barátságtalanul meredtek rám.

– Maga nem cigány – mondta némi csodálkozással Miháil.

– Nem – mondtam meglepetten. – Egyáltalán nem vagyok cigány.

– Engem úgy informáltak, hogy két cigány vitte be a feleségemet abba a mocskos szállodába – krákolta Miháil.

– Az információkat mindig gondosan le kell ellenőrizni – mondtam. – A rendőrök és a politikusok is ezt vallják. A könnyelmű hiszékenységgel megbosszulja magát.

Márún Miháil majdnem mentegetőzni kezdett.

– Szerintem Budapesten túl sok cigány gyűlt össze, és ahogyan viselkednek. . .

– Mások szerint viszont túl sok az arab és a kínai – mondtam. – De Budapest előítéletektől mentes, nagyszívű város. Mindenkit befogad. Nekem is nagy szívem van. Nem egészen akkora, mint ennek a gyönyörűen koszos városnak, de

azért elég nagy.

– Ne merészeljen gúnyolódni! – förmedt rám Norbi, akinek délelőtti bűnbánó arca egyszerre marconára változott.

– Egyáltalán nem gúnyolódok. Csupán büszke vagyok a nagy szívemre.

– A feleségemet kirabolták – mondta torokhangon Márún Mikháil. – Elvették a pénzét és az ékszereit.

Egy pillanatra elakadt a lélegzetem, megpróbáltam gyorsan felidézni Domonika tevékenykedését a szállodai szobában. Aztán kis híján elszégyelltem magam.

– Arannyal beborítva hagytuk Czígel Barbarát – mondtam sértődötten.

Mikháil vontatottabb beszédre váltott.

– A feleségem remek asszony, és én nagyon szeretem. Néha azonban komisz disznónak nevez, és ezt követően általában ostobaságokat csinál. Mindig megbocsátok neki, ezt még az anyja is méltányolja, ezért szólt nekem, hogy a Ligeti Lugasban találom meg a lányát. Kifosztva találtam rá, de mivel nagyon szeretem, ismét magamhoz vettem, és ezennel visszakerem a pénzét és az ékszereit. Különben...

– Különben?

– A kocsmá mögött van egy gazos udvar. Hármában kimegyünk oda, Norbi átöleli magát, egyenként eltördösi az ujjait, aztán a csuklóját, később esetleg a lábát is. Norbi nagyon erős és bátor ember.

Sokszor magam is csodálkozom, hogy válságos helyzetekben néha milyen higgadtan tudok viselkedni. Később ugyan megremeg a gyomrom, de most nem volt később, tehát nem ijedhettem meg. Fél szemmel láttam, hogy Lékó János a söntés mögé megy, fogával felnyit egy sörösüveget, szájához emeli, és nagy nyel-dekléssel issza a sört, majd eltűnik. Igazodtam a lassú beszédhez.

– Norbi bátorságáról hallottam már. Tulajdonképpen tanúja is voltam bátor viselkedésének. Csakhogy nekem is vannak erős és bátor barátaim.

– Ezekre a lerongyolódott félemberekre gondol? – kérdezte Mikháil.

– Ők csupán kedves ismerőseim. Mostanában közösen átértékeljük a történelmi eseményeket. Az igazán erős barátaim másutt vannak.

– Hol?

– Hát... például egy szökőkútnál. Mingnek hívják az illetőt, a híres császári dinasztia leszármazottja.

Márún Mikháil kicsit meghökkent, de nem billent ki kellemetlen modorából.

– A csontok eltörése még így is fájdalmas lesz.

Ekkor üvegsörömpölés hallatszott az utcáról, egy női hang azt sikoltotta:

– Tűz van!!!

Aztán már többen kiabáltak.

– Ég az autó!

Mindenki kirohant a sörözőből, én is kimentem. Egy sötétbordó színű limuzin jobb oldala lángolt. A csapos poroltó palackkal szaladt ki, habot fújt a tűzre, a lángok kialudtak. Miháil és Norbi beugrott az immár kétszínű bordó-fekete gépkocsiba, és elhajtottak. Zsibongó fiatal fiúk és lányok maradtak az utcán a Lesz Vigasz előtt, mögöttem pedig megszólalt Lékó János.

– Csontig kiégethettem volna a flancos autójukat. De csak mellédobtam az üveget, éppen csak megpörköltem az oldalát. Nem szeretek feleslegesen károkat okozni. Figyelmeztetésnek talán ennyi is elég.

– Megrendelheti a söröket – mondtam. – Fizetem.

– Megszűnt a bizonytalansága?

– Megszűnt.

– Aludjon hát nyugodt lélekkal.

Két napig nyugodt lélekkal aludtam, és dolgoztam is derekasan, a palackos novellához egészen tetszetős duplacsavart találtam ki. A harmadik napon azonban becsengetett hozzám Dominika, magával hozta Márún Barbarát is.

Nagyon dühös lettem a mosolygós szomszédlánysra. Barbarán most jóval kevesebb arany csillogott, mint első találkozásunkkor, de így sem tudtam a szívembe zárni. Csak az előszobába engedtem be őket, igen morózusan álltam előttük, állva beszélgettünk.

– Barbara ragaszkodott hozzá, hogy eljőjjünk magához – mentegetőzött Dominika. – Nagyon fontos dolgot szeretne mondani.

– Mondja nagyon gyorsan. Elfoglalt ember vagyok.

– A férjem elnézést kér bárdolatlan viselkedéséért – mondta Barbara. – Az ékszerek megkerültek, és a pénz is. Hiánytalanul.

– Kinél volt?

Márún Barbara szégyenlősen lehajtotta a fejét.

– Norbinál. Az a hitvány alak követett bennünket, és amikor mélyen elaludtam a szállodában, egyszerűen kirabolt.

– Hol van most a bátor szépfiú?

– Kórházban. Törött ujjakkal és törött karral. Miháil pedig rendkívül kedvesen viszonyul hozzám. Egyáltalán nem komizkodik, és szeretné meghálálni, amiért maguk olyan rendesen viselkedtek velem. Dominikának küldött egy arany nyakláncot arany félholddal.

– Egy aranykeresztet is kértem hozzá – mondta Dominika.

– Magának pénzt kínál fel Miháil a szívességért – mondta Barbara.

Kicsit megenyhültem, de ezt igyekeztem nem kimutatni.

– Ingyen szoktam jótékonykodni embertársaimmal – mondtam. – Bár... egy láda sör árát elfogadnék. Nekem is ennyibe került a szívesség.

– Ez nevetséges! Miháil jóval több pénzre gondolt.

– Legyen két láda sör ára. Semmivel se több.

– Húszezer elég lesz?

– Elég.

Márún Barbara átadott húszezer forintot, én meg ezt követően jóformán kiteszkoltam őt is, Dominikát is a lakásból.

Este megint elmentem a Lesz Vigaszba. Leültem az 56-os gyerekekhez, és azt mondtam:

– Múltkor nem mértem az időt.

Elképedve bámultak rám, Lékó János pedig kicsit megsértődött.

– Ismét fogadni akar? – kérdezte.

– Megvan rá a fedezetem.

– Jöjjön velem – mondta ingerülten, és felpattant a székéről.

Követtem a söntés mögé. Lékó János felkapott egy sörösüveget, fogaival lepatintotta a kupakot, hatalmas kortyokban kiitta a sört, egy műanyag kannából benzint töltött az üvegbe, meglepően fehér és tiszta zsebkendőt rántott elő a zsebéből, benzint öntött rá, bedugaszolta az üveget, kisietett a gazos udvarra, meggyújtotta a zsebkendő csücskét, és elhajította a Molotov-koktélt. Az üveg darabokra tört, a kiömlő benzin lángra lobbant.

Mértem az időt. Nem egészen három perc alatt zajlott le a meggyőzési művelet. Teljes bizonyossággal megnyugodhattam. Jó szívvel kifizettem a második rekesz sört is. A két rekesz nem került húszezer forintba. Tulajdonképpen nyereségben vagyok.

Mosolyra figyelni

Tíz nap alatt négy robbanás történt a mi csöndes kis pesti utcánkban, ami kissé felkavarta a kedélyeket, bár nem túlságosan, mert nem voltak ezek igazán hangos robbanások, garázda elemek kezdetlegesen összefabrikált Molotov-koktélokot vágta be a kirakatokon keresztül a csődbe jutott üres üzletbe, de csak sörösüvegeket hajigáltak benzinnel telítve és égő kanóccal, az üvegcsörömpölések nyomán csupán rövid tüzek keletkeztek, mivel az üres boltokban semmi sem kapható lángra, fölöttük azonban lakások vannak, a lakók persze nyugtalankodtak, az üvegszilánkok és a füstös falak pedig igen lehangoló látványt nyújtottak reggelenként. És az ötödik üres üzlet, az egykori régi szemüvegbolt éppen az én lakásom alatt van, igaz, hogy ide hetekkel korábban beköltözött Dominika, csak hogy ő éjszakánként általában az utcákon dolgozik a nyolcadik kerületben, tehát bármikor bedobhatnak egy gyúlékony sörösüveget, és Dominika szegényes bútorai esetleg tüzet foghatnak. Szóval én is nyugtalankodtam valamelyest.

Palotás Ferenc rendőr százados sem nyugtatott meg. Ő szaglászott a randalírozók után, céltudatosságot vélt felfedezni a sorozatos apró tüzek mögött, embereivel kifaggatta az utca lakóit, senki sem látott semmit, senki sem mondott érdemleges, nyomra vezető adatot, a százados hozzám is betért, én sem tudtam mondani semmi érdemlegeset. Rosszkedvűen szuszogott, amúgy mellékesen megjegyezte, hogy a kiégett, üres üzlethelyiségek egy Ming nevű kínai üzletember tulajdonában vannak, amit én is nagyon jól tudok, mert hogy Ming a jóbarátom. Hevesen tiltakoztam, elmagyaráztam, hogy Ming egyáltalán nem a barátom, mindössze egyszer beszéltem vele, ami igaz is volt, tehát azt sem tudhatom, hogy vannak-e érdekeltiségei a tátongó, füstös boltokban, ez viszont csak félig volt igaz. Palotás Ferenc százados csalódottan legyintett és távozott. Azelőtt sem kedvelt engem, ezentúl még kevésbé fog kedvelni.

A rendőrök dolguk végeztével elmentek az utcánkból, az volt az érzésem,

hogy, divatosan szólva, a nyomozás egyhelyben topog.

A hatósági emberek távozása után feljött hozzám Dominika. Alig ismertem rá. Megszoktam, hogy leginkább nagyon rövid és nagyon szűk szoknyákban mutatkozik, most pedig féllábszárig érő, jól szabott vászonruhában állt az ajtó előtt, és gyönyörűen mosolygott. Majdnem zavarba jöttem, majd behívtam a lakásba, leültem szemérmes ruhájában, és továbbra is csodálkozva meredtem az arcába.

– Eddig nem vettem észre, hogy milyen szépen tud mosolyogni – mondtam.
– Bevallom őszintén, ez idáig főleg csak a combjait bámultam meg, természetesen azok is szépek, de a mosolya szebb.

– Örülök, hogy így vélekedik – mondta csillogó szemekkel Dominika. – A mosolyom életmentő lehet. A szüleim azt mesélik, hogy féléves koromban súlyos tüdőgyulladást kaptam, egy kis faluban éltünk, a helybéli orvos nemigen tudott segíteni rajtam, de megnyugtatta édesanyámat, hogy az olyan kislány, aki nagy bajában is így tud mosolyogni, biztosan életben marad. És életben maradtam. Úgy látszik, akkor mosolygok legszebben, ha nagy bajba kerülök.

– Tehát bajban van? – kérdeztem.
– Félek.
– A robbantások miatt?
– Legközelebb talán hozzám vágnak be egy palackot.
– Előfordulhat – mondtam meglehetősen ostobán.
– Ming intézkedni szeretne. Arra kéri magát, hogy minél előbb mutassa be neki az ukrán barátját.

– Nincs egyetlen ukrán barátom sem!

Dominika most riadtan mosolygott, de még mindig szép volt.

– Hiszen többször is írt róla.
– Írói fantázia szüleménye. Van ugyan némi valóság alapja, de csupán véletlen és felületes ismeretség. . .

Láttam Dominika arcán, hogy nem érdekli az irodalom és a valóság bonyolult ötvözete, abbahagytam a szövegelest, legyintettem, mint Palotás Ferenc százados, amikor reménytelenül távozott.

– Itt találkozhatnának magánál. Ming nem lenne hálátlan.

Emelt hangon akartam visszautasítani az ajánlatot, azután mégis gondolkodtam egy kicsit, eszembe jutott, hogy időnként én is szorongok a sorozatos robbantások miatt, és én ilyenkor nem tudok elbűvölően mosolyogni.

– Miért éppen nálam? – kérdeztem óvatosan.
– Ming szerint maga minden gyanún felüli polgár. Egy író képtelen a bűnözésre.

- Hát, ha jól megfizetnének. . .
- Mondtam, hogy Ming nem lenne hálátlan.

Én ugyan nem a közvetítői díjra gondoltam, de ez csak amolyan meddő elmélkedés volt. Körülnéztem a lakásban. Rengeteg hamutartóm van, a legtöbbet ésszerűen, rendeltetésének megfelelően használom, a legnagyobbban azonban apró papírcédulákat tárolok, futó ismerőseim telefonszámaival, melyeket nem tartok érdemesnek átírni a telefonnoteszembe. Halványan úgy emlékeztem, hogy Leonyid egy téli estén, amikor Ágnesnek segített feldíszíteni a karácsonyfánkat, felírt egy telefonszámot, ami szintén a hamutartóba került. Kiborítottam a sok cetlit az íróasztalra, elég sokáig keresgéltem közöttük, eltartott egy ideig, amíg megtaláltam Leonyidot.

A telefonhoz ültem, és mentegetődzve azt mondtam Dominikának:

– Egyáltalán nem biztos, hogy van valaki ezen a számon. Az illető mozgalmos életet él, alkalmi megbízásai néha messzire elszólítják.

Tárcsáztam, és Leonyid már a második kicsengésre jelentkezett. Megismertem bársonyos, behízselgő hangját.

– Itt egy nagyon híres író beszél – mondtam.

Egyáltalán nem lepődött meg.

– Nagyon örülök. Sokat gondoltam magára az utóbbi napokban. Megbolydult az utcájuk. Igen gyakoriak a robbantások. A maga írásai ellen tiltakoznak valakik?

Hirtelenében nem tudtam eldönteni, hogy ezt dicséretnek szánja-e, vagy csak szelíden gúnyolódik. Az utóbbi tetszett valószínűbbnek.

– Függesse fel a szellemeskedést – mondtam gorombán. – Egy ügyfél szeretne találkozni magával.

– Hol?

– Itt nálam. És minél gyorsabban.

– Milyen ügyben?

– Az ön szakmájába vágó ügyben.

– Komoly emberről van szó?

– Szerintem igen.

– Ma este hétkor megfelel?

- Megfelel.
- Az okos atomfizikusnő ott van?
- Nincs. Ágnes a fejlődő országokban tart előadásokat a maghasadásról vagy más hasonló, fontos dolgokról.
- Akkor maga nagyon magányos lehet.
- Egyáltalán nem vagyok magányos. Most is itt van nálam Dominika. Ez természetesen csak amolyan művésznév, az ő szakmájában állítólag jól hangzik. Egyébként gyönyörű a mosolya, de estére ő sem lesz itt.
- Rendben van. Virágot tehát nem kell vinnem. Nekünk, férfiaknak megteszi egy üveg vodka.

- Maga egyre választékosabban beszél magyarul – dicsértem meg.
- Igyekszem. Este hétkor ott vagyok. Illetve valamivel hét óra előtt.

Elküldtem Dominikát, hogy értesítse Minget sikeres szervezésemről, kicsit úgy éreztem magam, mint egy kerítő, de azért bőségesen megebédeltem, utána természetesen ledőltem szokásos délutáni pihenőmre, vagy két és fél óra jóízű alvás után rendet csináltam a szobában, összehajtogattam a takarót, a foteleket megfelelő szögbe igazítottam, ahogyan arra Ágnes okított, az íróasztal közepéről az asztal bal oldalára toltam rendezetlen kézirataimat. Tisztes találkozóhelyet akartam biztosítani a két üzletembernek.

Leonyid tíz perccel hét óra előtt érkezett meg, elegáns volt, udvarias, mint mindig, átadta az ajándékba hozott vodkát, helyet foglalt, és megkért, hogy tájékoztassam röviden leendő ügyfeléről. Elmondtam azt a keveset, amit tudtam vagy sejtettem Mingről, ő figyelmesen hallgatott, és szelíd szemeiből időnként azt véltem kiolvasni, hogy ő máris többet tud róla, mint én.

Ming pontosan hétkor jött meg, sárgán és csöndes léptekkel, két kifogástalanul viselkedő úriember volt a vendégem, bemutattam őket egymásnak, leültünk a kis klubasztal köré, ők a fotelekbe, én a heverőre.

- Maga tehát a Ming dinasztia leszármazottja – állapította meg majdnem csodálattal Leonyid.

A kis kínai felemelte jobb kezét.

- Ugyan már. A Ming keresztnév már régóta, és én ezt őszintén megmondom a tájékozatlan fehér embereknek. Egyik fiam azonban ezt tudatosan elmulasztotta, így sikerült császári névvel benősülnie egy előkelősködő magyar családba. Az állampolgárság miatt tette, ami érthető, bár én mindennél többre becsülöm az őszin-

teséget.

– Kedvelem az őszinte embereket – mondta Leonyid, és felnyitotta a vodkásüveget.

Poharakat hoztam, és az asztalra tettem.

– Garantáltan tiszták. Még Ágnes mosta tisztára minden poharamat.

Leonyid töltött a vodkából, az elrívülve azt mondta:

– Imádom ezt az italt. Szibériában ez mentette meg az életünket.

– Szibériában? – nézett rá csodálkozva Ming.

– Úgy tudtam, hogy maga ukrán.

– Ez a nagy Szovjetunióban semmit sem jelentett. Apámat Szibériába küldték, és én ott töltöttem gyermekkoromat. No, ne gondoljanak semmi rosszra, Gulágokra meg ilyesmikre. Apám amolyan orr-komisszár volt, rendes fizetésért. Önök persze nem tudják, hogy mi az az orr-komisszár. Bizonyára hallották, hogy arafelé igen hideg idők járnak, sok embernek lefagy az orra. Apámnak az volt a feladata, hogy sétáljon az utcákon és szorongassa meg erősen a járókelők orrát. Ha valaki nem érzett fájdalmat, azt azonnal betuszkolta az első házba, amíg ismét nem fájdukt meg az orra. Felelősségteljes munka volt, és sok melegítő vodkát igényelt, az érzéketlen és érzékeny orrú emberek számára.

Szemünket összevillantottuk Minggel és én azt mondtam:

– Úgy látom, a mai napon szellemeskedő kedvében van.

– Szó sincs szellemeskedésről – mondta Leonyid.

– A szintiszta igazságot meséltem. Az érzéketlen orrok a lefagyást jelzik. Egyébként még csak nem is panaszkodom. A mi családunk a körülményekhez képest egészen jól élt.

– De azért nem hiszem, hogy visszakívánkozik gyerekkori tájaira – mondta óvatosan Ming.

– Itt jobban érzem magam – mondta Leonyid.

Innentől kezdve engem hosszabb időre kikapcsoltak a társalgásból.

– Én is jól érzem magam itt, ebben a békés országban – mondta Ming. – Mostanában azonban kellemetlenkednek körülöttem. Eddig még csak kicsiny, figyelmeztető lángocskákkal jeleztek, de jöhetnek a nagyobb robbantások is.

– A kínaiak általában egymás között intézik el kellemetlen dolgaikat – mondta Leonyid.

– Ez nem kínai ügy. A maga egyik honfitársa áll a háttérben.

- Kicsoda?
- Bizonyos körökben Amúr becenevéen ismerik.

Leonyid hosszasan eltöprengett, gondterheltnék látszott.

- Mi oka lenne rá?
- Úgy értesültem, hogy kényelmes és diszkrét örömtanyákat szeretne berendezni. Erkölcstelen dolog.

- Magának milyen szándékai vannak?
- Többféle elképzelést is tanulmányozok. Egyik sem erkölcstelen.

Leonyid ismét hallgatott egy ideig, bizonyára saját szempontjait mérlegelte.

- Amúr a legfelsőbb kategóriába tartozik.
- Megfizetem.
- Egy vastag falú villában barikádozta el magát.
- Szenvedélyes szerencsejátékos. Lóversenyekre jár, és ilyenkor csak egy testőr kíséri.

- Idő kell a kifigyeléshez.
- Sürgős.
- Ez növeli az árat.
- Megfizetem.

Ideges lettem kirekesztésem miatt, meg az sem tetszett, amit hallottam, veszélyesnek ítéltém magamra nézve, ingerülten közbevágtam:

- Minket, magyarokat mikor vonnak be a jövedelmező üzletekbe? Ebben a mi békés országunkban.

Rövid csend után Ming igyekezett tapintatosan válaszolni:

- Az üzleti érzék és a bátorság lehet született erény, vagy be kell gyakorolni. Puhány embereknél ez sokáig eltart.

Csöngött a telefon, kivettem az előszobába, felvettem a kagylót. Természetesen Bálizs Imre hívott Vajdaságból. Mindig a legrosszabbkor telefonál. Olvassa és szereti a könyveimet, ami jó irodalmi ízlésre vall, én viszont nem kedvelem őt, mert ő az a tipikusan elfajult délvidéki magyar, aki a jugoszláv eszmékre esküdött, elrongálta a nyelvét, azután zavarba jött, amikor széthullott az általa magasztalt soknyelvű, harmonikus közösség. Postai telefonközpontban dolgozik, és a leg-lehetősebb időpontokban hív fel, egyre féltékenyebben érdeklődik, hogy minek alapján jósolgattam én már régen a balkáni csődöt, és rossz magyarsággal kikéri véleményemet az aktuális eseményekről, lehet, hogy megbízatásból, lehet, hogy

saját okulására. Ezúttal a legújabbban feltárt tömegsírokról szeretett volna értekezni velem, elmondtam a véleményemet, igyekeztem rövidre fogni a beszélgetést, Bá-lizs Imre esetében ez nem ment könnyen, hiszen ő államköltségre kérdezősködött.

Mire visszatértem a szobába, két vendégem már megbeszélte a legfontosabb részleteket, történelmi eseményekről csevegtek, Ming éppen a kínai nagy falról fejezett be valamilyen történetet, mire Leonyid elmesélte, hogy az egyik neves szovjet pártvezér szibériai látogatásán tiltakozott az emeletes lakóházak ellen, mondván, hogy vízszintesen kell terjeszkedni, hiszen akkora itt a tér, hogy évente még a medve is legfeljebb egyszer találkozik medvével.

Derűs hangulatban váltunk el, a poharakat elmostam, és a továbbiakban tettem a dolgomat. A vodkának több mint a fele megmaradt, ezt egyedül iszogattam az elkövetkező napokban, mire a végére értem, a negyedik napon megjelent a sajtóban egy szűkszavú közlemény, hogy a Kerepesi útra kifutó egyik mellékutcában holtan találták N. H. P. ukrán üzletembert, akit bizonyos körökben Amúr néven ismeretek, egyetlen késszúrással végeztek vele, a nyaki ütőerét vágták el, nem messze tőle ott feküdt a testőre két golyóval a hátában, életveszélyes állapotban vitték a kórházba, ahol gyorsan meghalt. Egy ideig eltűnődtem azon, hogy Leonyid talán nem egyedül dolgozik, bár korábban elejtett szavaiból arra következtettem, hogy egymagában is kiválóan bánik többféle kézifegyverrel. A rendőrség mindenesetre nagy erővel megkezdte a nyomozást, ami a hírek szerint azóta egyhelyben topog.

Az utcánkba visszatért a béke és a nyugalom. Ming beüvegeztette a betört kirakatokat, tisztára mázoltatta a füstös falakat, irányomban sem volt hálátlan, egyebek között küldött nekem egy régi kínai vázát, ami állítólag nagyon értékes. Egyszer az ablakból felfigyeltem Palotás századosra, az utcánkban sétált, és elégedettnek látszott. Dominika ismét biztonságosan lépkedett rövid szoknyáiban, meggyőződésem, hogy a férfiak főleg formás combjait és feszes kebleit bámulják, pedig érdemes lenne gyönyörű mosolyára is odafigyelni.

Disznóvér és Dugóhidi Anita

Valamiért mindig örömet szerez nekem, ha veszekedős barátaimat sikerül összebékítenem. Már egészen fiatal koromban is... De erre inkább nem térnék ki, nem kötődik szorosán a közeli eseményekhez. A lényeg az, hogy nemrégén Szelim Ferhátovicsot és Leonyidot is összebékítettem, holott közöttük korántsem amolyan intellektuális villongásokról volt szó, mint legtöbb barátom esetében, hanem komoly összeütközésről, ami akár halállal is végződhetett volna, talán az én közbenjárásomnak is köszönhető, hogy elrendeződött nagyobb baj nélkül. Éppen az eset komolysága miatt magyarázkodnom kell egy kicsit. Valójában nem is barátaim az illetők. Szelim Ferhátovics talán igen. Vele együtt szolgáltam az egykori Jugoszláv Néphadsereg legrosszabb hírű büntető zászlóaljában, és szerelmes leveleket írtam nevében a menyasszonyának, merthogy ő nem tudott írni és olvasni, azóta sem tanulta meg a betűvetést, de így is életrevaló ember, óriási zárt teherautóval ingázik Bosznia és Nyugat-Európa között, útjai során engem is felkutatott Budapesten, és az általános délszláv alapállással ellentétben kedveli a magyarokat, jóízűeket beszélgetünk a régi rossz időkről, bár enyhe borzongás fog el, ha kamionját a lakásom alatt parkoltatja napokig. Meggyőződésem ugyanis, hogy Szelim Ferhátovics lőfegyvereket, aknákat, esetleg másfajta robbanásveszélyes szerkezeteket fuvaroz, ezt azonban nem állíthatom teljes bizonyossággal, afféle megsejtés csupán. Ami bizonyos: Szelim Ferhátovics hithű boszniai muzulmán, keményfejű, bátor férfiú, kedveli a magyarokat, tehát szívesen barátkozom vele még akkor is, ha áruforgalmazását illetően bizonyos kételyeim merülnek fel.

Leonyiddal kapcsolatban viszont nincsenek kétségeim. Róla pontosan tudom, hogy ukrán bérgyilkos. Ő maga mondta el, meg aztán távolról, egészen távolról nyomon követtem egy-egy akcióját, ami mindig valakinek a halálával végződött. Bizonyítani itt sem tudnék semmit, Leonyiddal tulajdonképpen vakvéletlenül ismerkedtem meg, megbízatást sohasem adtam neki, a jövőben sincs szándékom-

ban.Ő azonban ápolgatja véletlen ismeretségünket, igaz, csak akkor jelentkezik, ha megalapozott akciók okai vannak rá, de számomra még az ilyen esetleges kapcsolat is terhes. Igyekszem jó képet vágni váratlan felbukkanásakor, de hangsúlyozom, hogy egyáltalán nem barátom, legfeljebb csupán ismerősöm.

Ezek az előzmények. A folytatás kezdett egészen veszélyessé válni, Leonyid ugyanis meglehetősen mozgékonyan él Közép-Európában. Szarajevóban is tevékenykedett, minek következtében valakik megbízták Szelim Ferhátovicsot, hogy egyik szolgálati útján, mintegy véletlenül, lapítsa a betonra az ukrán bérgyilkost. Ez hajszáll híján sikerült is, Leonyid azonban az utolsó pillanatban félreugrott a kamion elől, majd ezután általam igen fenyegető üzenetet küldött Szelim Ferhátovicsnak. Utálom, ha teljesen ártatlanul belekeveredem az efféle piszkos ügyletekbe, de azért sikerült szétválasztanom a két acsarkodó. . . mondjuk így, jó ismerősömet. Szelim Ferhátovicsot eltanácsoltam az országból, Leonyid pedig visszatérhetett jövedelmező munkájához, és hónapokra békén hagytak mindketten, aminek nagyon örültem, csöndesen elpiszmoztam az íróasztalomnál, és időnként Dominikát, az egyetemista szomszéd lányt abajgattam.

Nem kell semmi rosszra és sikamlós dologra gondolni, Dominikának szinte kizárólag a lelki életével foglalkoztam.Ő ugyanis csak másodállásban egyetemi hallgató, főállásban a Józsefváros utcáit járta éjszakánként, az újabban bevezetett rendőri szigor azonban beszorította lakásába, magányos kínjában elővette a biológia-tankönyveket, bement az egyetemre, és majdnem minden vizsgán jeles osztályzatot kapott.

Bezártságában azonban ez sem vigasztalta igazán, gyakran feljárt hozzám, csöndesen panaszkodott, én megpróbáltam vigasztalni, hangsúlyoztam az intellektuális sikerek fontosságát, de Dominikát sehogyan sem tudtam meggyőzni, szomorúan mosolygott okfejtésemem. Egyébként gyönyörű a mosolya.

Azután egy szép napon meglátogatott dr. Baltás Katalin, aki szerintem a legremekebb orvosnő a világon, ő szokta megmérni a vérnyomásomat, úgy ötvenként, ilyenkor néha enyhe rosszallással csóválja a fejét, de nem riogat semmivel, nem akar eltiltani semmitől, így hát nagyon szeretem. Ezúttal azonban nem jött egyedül, egy magyar vizslát vonszolt maga után, azonnal bemutatta, a kutya pedigrésen fajtiszta, törzskönyvezett neve Dugóhidi Anita, de baráti körben, kissé logikátlanul, mindenki Dorkának becézi. Dühösen rám ugatott, amikor megöleltem házi orvosomat, majd körbeszaladta a lakást, megállt az előszobai tükör előtt,

és hangos csaholással nekiugrott saját tükörképének, néhányszor beverte az orrát, ettől valamelyest megnyugodott, leheveredett az egyik fotelben. Dr. Baltás Katalin ekkor előadta látogatásának a célját. Egész hónapos tanulmányútra kapott meghívást Skandináviába, holnap indul a repülőgépe, ő boldogan repül, egyetlen gondja, hogy nincs kire hagynia Dorkát. Egyenes beszéd volt, egyenesen válaszoltam hát. Kifejtettem, hogy mérhetetlen szimpátiámban és együttérzésemben sem vagyok hajlandó felügyelni erre a buta, ámbár rafinált, de féltékeny dögre, mert rengeteg más fontos dolgom van. Dr. Baltás Katalin védelmébe vette vizslát, azt bizonygatta, hogy a kutyát kissé elkényeztette, alapjában véve azonban szeretetre méltó, okos és hűséges jószág. Elvitakoztunk egy ideig, de nem jutottunk egyezségekre, végül az orvosnő rám förmedt, hogy tűrjem fel az ingujjamat, és megmérte a vérnyomásomat. Ezúttal nagyon szigorú lett. Felsorolta, hogy a továbbiakban mit nem szabad ennem és innom. Háromszor dobbantottam a padlón, vagyis átkopogtam a lakásom alatt unatkozó Dominikának.

Azonnal feljött. Bemutattam neki háziorvosomat és a fotelben henyélő vizslát, meggyőzően előadtam, hogy egy hónapig gondoskodni kellene a csillogó szőrű, kedves és fajtiszta kutyáról, gazdája ezt természetesen méltányolná.

Dominika nem zárkózott el a javaslat elől, sőt felderült az arca, azt hiszem, nagyon szenvedett már intellektuális magányában, ő inkább fizikai tevékenységet igényelt. Dr. Baltás Katalin elmagyarázta neki, hogy Dorkát reggel és esete sétára kell vinni, esténként kell étkeztetni válogatott kutyaeledellel, és néhány tízezer forinttal mindjárt megelőlegezte a kiadásokat és a fáradságot. Elégedetten váltunk el, dr. Baltás Katalin elrepült Malmöbe vagy Oslóba, én nyugodtan ehettem és ihattam, mint azelőtt, Dominika pedig lelkiismeretesen sétáltatta a Dorka nevű magyar vizslát, és bizvást állíthatom, hogy kutyasétáltatás közben nem űzött semmiféle mellékes tevékenységet, mint más lányok a nyolcadik vagy más rossz hírű kerületben. Kizárólag a kutyával törődött.

Dorka az első két-három éjszakán időnként keservesen felvonított, később azonban beletörődött a megváltozott szituációba, megszerette Dominikát, és ismét csönd volt körülöttem.

Ekkor viszont váratlanul ismét felbukkant Leonyid. Előbb a megszokott udvarias hangon telefonon jelentkezett, azután szokásos elegáns öltözetében személyesen is megjelent, ezúttal számomra eddig ismeretlen fajta vodkát hozott ajándékba, a címkén cirill betűkkel az állt, hogy „Kárpátok gyöngye”, és Leonyid

hosszadalmasan elmagyarázta, hogy a kristálytisztán gyöngyöző italt Kárpátalján készítik a legpatinásabb szeszfőzdében, ősi, megbízható technológiával, a minőség garantált, csakis a kiválasztottak juthatnak hozzá. A vodka tényleg jó volt, én azonban gyanakodva hallgattam a szakszerű magyarázatot, Leonyid nem üresben járó típus, tudtam, hogy nem azért jött, hogy a szeszfőzdekről elmélkedjen. Később valóban rátért a lényegre, bár némi kerülővel.

– Maga ugyebár tud gépkocsit vezetni? – kérdezte.

– Természetesen tudok gépkocsit vezetni – mondtam, de óvakodva mindjárt hozzáfűztem: – Jól vezetek, csakhogy utálok vezetni. Általában nem kedvelem a motoros járműveket. Kedvenc közlekedési eszközöm mindig a lovas kocsi volt, és az is marad.

– Kényelmi szempontból azonban bizonyára beül motoros járművekbe is.

– Természetesen. Szívesen utazom autókban, autóbuszon, vonaton, sőt még repülőgépen is, ha nem én vagyok a pilóta.

– Taxizni szokott? – kérdezte mintegy mellékesen Leonyid, de mindjárt éreztem, hogy egyáltalán nem mellékesen kérdezi.

– Mostanában hanyagolom a taxizást – mondtam, és közben próbáltam kitalálni, hogy mit akarhat tőlem, tehát vontatott magyarázkodásba kezdtem. – Részben anyagi megfontolásból, tudja, a minőségirodalmat továbbra sem becsülik meg kellőképpen, vagyis kevés a pénzem, meg aztán nemrégén kétszer is csúnyán becsaptak. Tudniillik késő éjszakáig kimaradtam, ami egyébként nem jellemző szolid életvitemre, szóval valamiképpen haza kellett jönnöm, és kétszer egymás után pimaszul magas viteldíjat fizettettek velem. Nem szeretem, ha hülyének néznek.

– Bizonyára magántaxisok voltak.

– Persze. Éjszakánként főleg ők kóvályognak a városban.

– Máskor is kénytelen lesz beülni a kocsijukba.

– Szó sem lehet róla. Inkább gyalogolok. Cipőben vagy mezítláb.

– Fedezném a költségeit.

Eléggé meglepődtem az ajánlaton, de gyorsan visszautasítottam.

– Akkor sem. Szilárdan eltökéltem, hogy nem fogom támogatni a taxis hiénákat.

Leonyid eltöprengett, szelíd kék szemével barátságosan nézett rám, töltött a Kárpátok gyöngyéből, és még mindig nem adta fel.

– A Böllér ismét Budapesten van – mondta jelentőségteljesen.
– Nincs szerencsém ismerni az illetőt.
– Tudom. A Böllér alávaló, brutális gyilkos, nem tartozik a maga ismeretségi körébe...

– Ami azt illeti, az én ismeretségi körömben is tartoznak... – kezdtem volna mondani némi szarkazmussal, de Leonyid folytatta a tájékoztatást.

– ...eredetileg hentesnek és mészárosnak tanult, az állatok vérént ontotta valahol az Adria mögötti ronda karsztvidéken, később azonban átállt az emberekre. Több országban tevékenykedett, Magyarországon is, de főleg Nyugat-Európában, ahol igen jól megfizetik az ilyesmit, a délszláv polgárháborúk idején visszatért szülőföldjére, és gazdagon tarolt, most pedig átmenetileg félrevonult Budapestre, ismeri a körülményeket, biztonságban dolgozik.

– Egészséges vagy egészségtelen konkurencia? – próbáltam gúnyolódni.
– Késsel dolgozik. Leginkább elégeti az áldozatokat. Úgy is mondhatnám, hogy beszennyezi a szakmát. Meg aztán elég sok befolyásos ember haragszik rá.

– Tehát le kellene rúgni a pályáról?
– Magánál azt szeretem legjobban, hogy választékosan és pontosan fogalmaz. De nehéz dolgom van. Eddig csak annyit sikerült felderítenem, hogy az illető, álcazó foglalkozás gyanánt, magántaxisként kering a városban, főleg éjszaka, és még a megrendeléseket is mozgás közben fogadja. Ezért kellene szorosabb kapcsolatba kerülni ezekkel a vállalkozókkal, hátha ráakadnánk az emberünkre.

– Kezdjen hozzá – javasoltam kajánul.
– Engem ismer a Böllér.
– Én viszont nem akarom megismerni. Különben is, éjszakánként olvasni szoktam, még hozzá nagy élvezettel, vagy pedig írok, kevesebb élvezettel, de anyagi okokból, mivel máshoz nem értek.

Leonyid még mindig reménykedő, ártatlan szemekkel figyelt rám.

– Egészen kis segítségre lenne szükségem. Kényelmes kocsikázással.

Kezdttem megelőlegelni a számomra méltatlan beszélgetést és a mögötte lévő esetleges konfliktust, szerettem volna megszabadulni Leonyidtól, ezért hirtelen felvillanó ötlettel azt mondtam:

– Dominika esetleg segíthetne.

Leonyid csalódottan látszott.

– Ez a könnyűvérű liba?

– Dominika az utóbbi időben feddhetetlen életet él. Minden tantárgyból jelesre vizsgázott az egyetemen, ami intelligenciáját bizonyítja, reggel és este kutyát sétáltat, és az sem elhanyagolható szempont, hogy sokkal járatosabb az éjszakai életben, mint én.

Leonyid elgondolkozott hirtelen támadt ötletemen, azután kissé kételkedve azt mondta:

– Próbáljuk meg. Az efféle lányok néha nemes célokat is szolgálnak. Előlegben itt hagyok százezer forintot a költségekre, de fizethetek devizában is.

Azt mondtam, hogy a forint is megfelel, Leonyid leszámolta az összeget, és végre elment. Én meg áthívtam Dominikát, közöltem vele, hogy megrendelésre a magántaxisokról kell írnom egy jegyzetet, esetleg tanulmányt, bőkezűen honorálnak ezért, de nincs időm helyzetfelmérést végezni, ezért őt kérném meg, hogy kocsikázzon éjszakánként, és számoljon be nekem a tapasztalatairól, és a rendszámokat és a neveket is írja fel. Furikázhat, amerre akar. Minden este adok neki tízezer forintot útiköltségre és egyéb költségekre, tudom, hogy ez nem túl sok pénz, de mégiscsak pénz.

Dominika majdnem repesve vállalta a segítséget, azzal a kikötéssel, hogy amíg ő az adatokat gyűjti, én vigyázzak Dorkára, nehogy vonítani kezdjen elhagyatottságában. Úgy véltem, ennyit én is megtehetek, egy elkényeztetett magyar vizsla nem okozhat különösebb gondot esti óráimban. Tévedtem.

Még aznap este munkához láttunk. Dominika megvacsoráztatta a kutyát, elvitte sétálni, azután felvonszolta hozzám, majd elment taxisokra vadászni. Dorka elheveredett a fotelben, amelyet már első bemutatkozásakor kiszemelt magának, békésen elbóbiskolt, én meg az íróasztalhoz ültem azzal a szándékkal, hogy írok valami érdemlegeset. Papírt és tollat raktam magam elé, cigarettára gyújtottam, az első frappáns mondaton gondolkodtam, nagyon csöndben voltam, az elkényeztetett dög mégis felneszelt, előbb csak szemrehányóan figyelt a fotelből, azután odajött hozzám, és ráugatott a papírjaimra. Megpaskoltam a fejét, tulajdonképpen nem bántam, hogy zavarog egy kicsit, igazából nem is volt kedvem dolgozni. Elővettem egy könyvet, az egyik angol klasszikus regényét, belelapoztam, Dorka azonban a könyvet is haragosan megugatta. Ez már idegesített, megpróbáltam visszaparancsolni a helyére, de nem engedelmeskedett. Lecsaptam a regényt, eljöttem az íróasztaltól, a heverőre ültem, bekapcsoltam a tévét, egy vérgőzös amerikai akciófilm futott a képernyőn. A vizsla hálás kutyaszemekkel nézett

rám, visszafeküdt a fotelbe, nyomban elaludt, még horkolt is. Kikapcsoltam a televíziót, visszasettenkedtem az íróasztalhoz, a kutya azonban rögtön felugrott, és ugatni kezdett. Megadóan leültem a tévé elé.

Így ment ez minden este, fárasztó ténykedés volt, komolyan fontolgattam, hogy dr. Baltás Katalin hazatérése után kidobom, vagy jó esetben eladom a televíziómat.

Dominika viszont kimondottan élvezte az éjszakai kutakodásokat. Általában éjfélután jött haza sugárzó arccal, részletesen beszámolt nekem a taxisokról, érdekes emberekkel találkozott, például egy kiöregedett labdarúgóval, aki valamikor a válogatottban is szerepelt csereként háromszor vagy négyszer, továbbá egy táncdalénekesssel, akinek kásás lett a hangja, sőt egy szívgyógyással is, aki méltatlanul alacsony fizetése miatt kényszerül éjszakai fuvarozásra. Egyre csüggedtebben hallgattam, csak annak örülhettem, hogy a részletes információk után elvezette a vizslát, így elalvás előtt olvashattam egy kicsit.

Az egyik éjszakán azonban sápadtan érkezett haza Dominika.

– Ilyet még nem tapasztaltam – mondta szinte remegő szájjal. – Ilyen emberrel még sohasem találkoztam.

– Olimpiás kardvívó vagy agysebész az illető? – szellemeskedtem fásultan.

– Feltehetően hentes. A vérről mesélt nekem. Azt mondta, hogy ő már rengeteg vért ontott, és számára nincs különbség embervér és disznóvér között. És mindezt mosolyogva mesélte, tulajdonképpen imponálni akart, mert közben a combomat simogatta. Ilyen udvarlást még nem értem meg.

Egyszerre nagyon éber lettem.

– Felírta a nevét és a rendszámot?

Dominika egy papírlapot nyújtott át.

– A nevét nem adta meg. De a kocsi rendszáma itt van, és megadta a mobiltelefonja számát. Arra kért, hogy hívjam fel, okvetlenül találkozni szeretne velem, bármikor ingyen beülhetek az autójába. Kényelmes, nagy autója van, de én a közelébe sem megyek többé.

Igyekeztem higgadtan és csillapítóan viselkedni.

– Nyugodjon meg – mondtam. – Vigye innen ezt a horkoló ebet, sétáljanak egyet az utcán, aztán térjenek nyugovóra. Átmenetileg felfüggesztjük a taxisok tanulmányozását.

Dominika kissé értetlenkedve eltávozott a vizslával, én meg felhívtam Leo-

nyidot, és csak annyit mondtam a telefonba:

– Azt hiszem, hogy megvan az illető.

Most is kimérten és udvariasan válaszolt, mintha éppen az én hívásomat várta volna a sötét éjszakában, éjfél után.

– Holnap felkeresem magát. Mikor mehetek?

– Délelőtt dolgozom, és újságot olvasok – mondtam én is kimérten. – Ebéd után kettőtől ötig alszom.

– Hatkor megfelel?

– Meg.

Pontosan hatkor becsöngetett, elmondtam neki Dominika történetét, és átadtam a feljegyzéseket.

Leonyid bólogatott a papírlap felett, aztán elnézést kért, és telefonált valakinek, lediktálta a taxi rendszámát és a mobiltelefonszámot. Ezután hallgatagon ültünk vagy negyedóráig, talán húsz percig, akkor jött a visszahívás. Leonyid újból bólogatott, lerakta a kagylót, és elismerően azt mondta:

– Ő az. Maga kiváló analitikus érzékkel megáldott művészember. Nagyon köszönöm. . .

Nem tudta végigmondani hálálkodását, mert ahogyan az az életben történni szokott, és ahogyan elmondva vagy leírva leginkább hihetetlenül hangzik, újabb fordulat következett. Hangos dübörgéssel egy kamion állt meg a házunk előtt. Az ablakhoz ugrottam, a nagy teherautóból Szelim Ferhátovics kászálódott ki. Érthetően ideges lettem.

– Ajánlanám, hogy tűnjön el gyorsan innen – mondtam Leonyidnak. – Igen ádáz ellensége bukkant fel, nem szeretném, ha feldúlnák békés lakásom nyugalomát régebbi viszályaik miatt.

Leonyid is az ablakhoz jött, megnézte a kamiont és Szelim Ferhátovicsot, és egyáltalán nem idegeskedett.

– Ó, a maga bárdolatlan bosnyák barátja – mondta majdnem örömteli hangon. –Ő bizonyára tudja, hogy kicsoda a Böllér. Megvárom, és beszélek vele.

Leült a fotelbe, tulajdonképpen Dorka helyére, én pedig ajtót nyitottam Szelim Ferhátovicsnak. Nagy kartondobozzal lépett be, és mentegetőzött:

– Csak rövid időre ugrottam fel hozzád, nem maradok sokáig. Már ma éjjel megyek tovább. . . Hoztam egy láda belga sört. Tudod, hogy Belgium valójában a sör hazája?

– Tudom – mondtam. – Elmondták a televíziós reklámokban.

Szelim Ferhátovics a kartondobozba csomagolt sörösládával bement a szobába, és ott lecövekelt. Meredten bámult Leonyidra, azután lassan felém fordult, szinte csikorgott a nyaka, és csikorgott a hangja is.

– Ez a szemétláda hogy kerül ide?

– Régi ismerőse után kutat – mondtam. – Meg akarja ölni az illetőt.

– Nem lesz rá alkalma, mert fél percen belül elroppantom a nyakát – mondta Szelim Ferhátovics. – Tudod, hogy mit művelt ez Szarajevóban?

– Ne heveskedj, tedd le a söröket a padlóra – csillapítottam. – Pisztoly van nála, és tudja használni.

– Nem félek a pisztolyától. Ismersz engem...

– Persze hogy ismerlek. Barátunk régi ismerősét viszont Böllérnek hívják.

Szelim Ferhátovics letette a kartondobozt, ő maga is leült a padlóra.

– Ez az a Böllér...?

– Az.

– Tucatszámra gyilkolta a muzulmánokat. Az asszonyok füléből kitepte a fülbevalókat, a férfiak ujjait levagdosta a pecsétgyűrűkért.

– Most itt van szépséges városunkban.

Ekkor megszólalt Leonyid, és ettől kezdve nagyon lelassult a beszélgetés. Leonyid ugyanis egészen jól beszél magyarul, Szelim Ferhátovics ellenben csak a szerbhorvát nyelv bosnyák-muzulmán változatát beszéli, tehát tolmácsolnom kellett. Leonyid azt mondta magyarul:

– A budai hegyekben ismerek egy sunyi éles kanyart, ahol nagyon sötét van éjszakánként. Ha a kanyar végén lerobbanna egy kamion, s a fényei is kialudnának, egy arra járó másik autó belecsapódna. A sofőr talán az életét vesztené, és senkit sem okolhatnánk a halálos balesetért.

– Miről beszél ez a mocsok alak? – kérdezte még mindig ellenségesen Szelim Ferhátovics.

Tolmácsoltam.

– Ha megállnál a teherautóddal egy sötét utcában, természetesen leoltott lámpákkal, a Böllér esetleg beléd rohanna a szép luxusautójával, és szétmázolódna.

Szelim Ferhátovics bütykös ujjával feltépte a kartondobozt, elővett három üveg sört, én meg hoztam a sörnyitót. Üvegből ittuk a sört, Leonyid visszaadta Dominika feljegyzéseit, és ráírt egy laccímet a papírlapra. Két ismerősöm, egy-

kori veszekedett ellenségek, sötétedéskor barátságban távoztak el a lakásomból, és ennek azóta is tiszta szívből örülök.

Dominika vacsora után megsétáltatta Dorkát, azután feljöttek hozzám. A magyar vizsla vicsorított, amikor megsimogattam az egyetemista lány kezét, erre visszafogtam magam, és a kutya is megnyugodott. Dominika pedig szelíd rábeszélés után belga sörök mellett taxit rendelt egy bizonyos címre, a sötét kanyar mögé.

Leonyid másnap dél tájékán hívott fel, és szokatlanul lelkes hangon beszélt.

– Disznóvér folyt az éjjel! Egy taxi összegyűródött egészen kicsire. A vezetője is. Szelimmal pedig örökös barátságot fogadtunk egymással.

– Tolmács nélkül?

– A szláv anyanyelvűek valahogy mindig szót értenek.

– Ennek igazán nagyon örülök – mondtam. – Mármint a barátságnak.

– Magának módfelett hálás vagyok – folytatta Leonyid még mindig lelkesedve. – Feltételezem, hogy a százezer forint nem volt elegendő a tájékozódásra.

– Hát... Dominika komoly költségekbe keveredett.

– És maga?

– Nálam érzékeny jövedelemkiesést jelentett ez az időszak. Nem tudtam írni a kutyaugatástól. Az olvasók és a különféle szerkesztők pedig egyre inkább hiányolják műveimet.

– Megtérítem a kárát. Többet fizetek, mint a különféle szerkesztők. Még ma elviszem a pénzt.

– Küldje el postán.

Leonyid elhallgatott néhány pillanatra, majd lecsendesedve és elismerően azt mondta:

– Talán igaza van. Magával öröm dolgozni.

– Feladóként ne a saját nevét írja a szelvényre – óvatoskodtam tovább. – Legyen a feladó... mondjuk dr. Baltás Katalin.

– Miért éppen dr. Baltás Katalin?

– Ő a házi orvosom. Ma reggel érkezett haza Svédországból, megmérte a vérnyomásomat, és végre elvitte a közelemből Dorkát.

– Ő kicsoda?

– Egy fényes szőrű és rendkívül okos vizsla. Utálja a papírt, a tollat és a nyomtatott betűt. Törzskönyvezett neve Dugóhidi Anita.

Leonyid ismét elhallgatott néhány pillanatra, majd ismét elismerően szólt:

– Gyönyörű név. Dugóhidi Anita nevében küldöm el a pénzt, ha nincs ellene kifogása.

Nem volt ellene kifogásom.

Tartalomjegyzék

Fényjelek nélkül	3
Fotós keretezés	20
Alacsonyan repülni	26
Borsszóró (pepperbox) revolver	32
Kevesebb, mint három perc	41
Mosolyra figyelni	57
Disznóvér és Dugóhidi Anita	64